

ДЗЕДЗІЧ

ДЗЕДЗІЧ

Для Бацькаўшчыны-маці буду йграць.
(Янка КУПАЛА)

№ 3 (34)

ТРАВЕНЬ 2005

- 2 ЖЫВЕМ НЕ ГОРШ, ЧЫМ...
Або «Хто да чаго імкнецца»
- 4 МОЛАДЗЕВАЯ ІНІЦЫЯТЫВА «АНТЫФА»
Змагаецца з фашизмам у Берасці

- 6 РОЖЫ ДЛЯ ЖЫДОВАК
Тэзаўрус: Новая рубрыка «Дзедзіча»
- 8 БОЛЬШОЙ СЕКС
9 В МАЛЕНЬКОМ ГОРОДЕ

«СВЕЧКУ ПАМЯЦІ» ПАГАСІЛА МІЛІЦЫЯ

МІЛІЦЫЯ РАЗАГНАЛА ЎДЗЕЛЬНІКАЎ АКЦЫ "СВЕЧКА ПАМЯЦІ".
ЁСЦЬ ЗАТРЫМАНЯ.

Калі 40 прадстаўнікоў дэмакратычных арганізацый Берасця прынялі 26 красавіка ўдзел у акцыі "Свечка памяці", прысвечанай 19-й гадавіне аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Удзельнікі акцыі, у асноўным маладыя людзі, прайшлі па цэнтральных вуліцах горада з запаленымі лампадкамі ў руках, раздаючы мінакам улёткі з інфармацыяй аб сапраўдных наступствах Чарнобыльскай катастроfy. Большасць берасцейцаў з цікай настаяць паставілася да акцыі і ўважліва праглядала змест улётак.

Але на скрыжаванні вуліц Савецкай і Гоголя рух акцыі спынілі супрацоўнікі Аддэла аховы Ленінскага РАУС. Па іх словам, акцыя незаконная, бо ўлёткі надрукаваны ў Смаленску, а значыць, не могуць распаўсюджвацца на тэрыторыі Беларусі.

Калі арганізатары мерапрыемства прынялі рашэнне пагасіць "Свечку памяці", міліцыянты пачалі пераследаваць найбольш актыўных удзельнікаў. У выніку была затрыманая 20-цігадовая Аксана Цімчанка, студэнтка аднаго з менскіх ВНУ. Разам з ёю ў Ленінскі РАУС г. Берасця даставілі яшчэ аднаго удзельніка акцыі, кіраўніка БАМГА "Сузор'е" сп. Дзмітрыя Шыманская.

На Аксану Цімчанку быў складзены адміністрацыйны пратакол за незаконны распаўсюд друкарскай прадукцыі, у яе быў адабраны 70 асобнікай улётак. Варта адзначыць, што Аксана не распаўсюджвала ўлёткі і толькі-толькі далучылася да акцыі. Па яе словам, яна падтрымала "Свечку памяці" з-за пачуцця еднасці са сваякамі, якія жывуць на забруджаных радыяцыяй тэрыторыях.

— Я не лічу, што парушыла закон, і мне незразумела, за што мяне затрымалі, — кажа Аксана. — І пагражае папярэднанне альбо штраф памерам да 5-ci базавых адзінак (60 доляраў ЗША).

Дзмітрый Шыманскі быў здзіўлены tym, што на яго пратакол не складалі, хаця міліцыянты бачылі яго сядом удзельнікаў.

— Я лічу, — адзначыў сп. Д.Шыманскі, — што міліцыянты не мелі маральнага права праводзіць затрыманні падчас такай акцыі. Мы, на жаль, дарма спадзяваліся, што ўдзельнікі ўшаноўваю памяць аб ахвярах Чарнобылю, міліцыя чапаць не будзе. Хаця б з-за таго, што сядом "ліквідатораў" наступстваў аварыі, якія пасля памірападобнай радыяцыі, былі іхнія калегі і саслужбовцы. Шкада, што насы спадзяванні аказаліся марнімы.

А тое, што адбылося, сп. Д.Шыманскі называў акцыяй запаховання берасцейскай маладзі: пакарай штрафам аднаго, іншыя ў наступны раз пабаяцца:

Міліцыянт вывучае змест улёткі

— Пры нашай судовай сістэме, калі ўсіх суддзяў прызначае і здымае асаўбіста сп. Лукашэнка, спадзівацца на аўтэктыўны разгляд справы не прыхо-дзіцца. Але ў нас знойдзутца сродкі, каб кампенсаваць магчымы штраф. Больш за тое, калі ў Аксаны будзе праблемы з вучоўай, мы накіруем яе на наувучанне ў адзін з універсітэтав Польшчы ці Чэхіі, дзе яна атрымае адукацию єўрапейскага ўзроўню. Рэпрэсіямі ўлады не здолеюць запалохаць моладзь. Бо мы ведаєм, што ў падтрымку дэмакратыі ў Беларусі выступіла ўся Еўропа. І сёння маладыя людзі, адчуваючы гэту падтрымку, больш не баяцца пратэставаць супраць аўтарытарнага рэжыму Лукашэнкі.

— Да 2006г. у міліцыі яшчэ ёсьць час, каб вызначыцца, каму яна слу́жыць — рэжыму ці народу, — адзначыў Дзмітрый Шыманскі.

Dzedzich week-news

РЫГОР БАРАДУЛІН ПРЫСВЯЦІЎ ВЕРШ «ДЗЕДЗІЧУ»

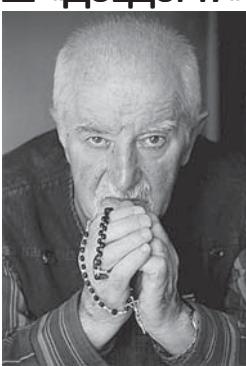
У смутны час, калі
грамадства губляе
маральнага арыенціру, а ў
галовах "дзяржавных му-
жоў" пануе цемрашаль-
ства, такая адзнака нашай
дзейнасці — як глыток све-
жага паветра.

"Нязломны і дужымі"
нас робіць падтрымка
шчырых беларусаў, насых
духоўных настаўнікаў,
такіх, як Рыгор Барадулін.
Дзякую табе, дзядзька Рыгор!

VIVAT!

На тое, што дзецецца сёньня,
Гледзячы,
Патрапіць лёгка ў вар'яці дом.
Але калі пачытаеш "Дзедзіча",
Твой дух пачынае лунаць арлом.
Нязломным і дужым
Пан Лёс лагодзіць.
Жыве Беларусь,
Покуль сонца ўзыходзіць!

Рыгор Барадулін
29.02.05
цігнік Ріхана-Тапін

МОЛАДЗЬ ПАТРАБУЕ ЯКАСНЫХ «ГУКАЎ»

Брэсцкае абласное маладзёжнае грамадское аўтакамоўнай музыкі сярод берасцейскай маладзі. Яе сэнс у тым, што любы малады чалавек можа абсалютна бясплатна памяняць непатрэбныя аудыёкасеты на "бу" касеты з записамі беларускіх музык.

Прычым можна на свой уласны музычны густ выбраць любога беларускага выканануць: ад бардаў Шалкевіча ці Бартосіка да папулярных "Нейра-дзюбеля" ці "Крамы". Адзіная ўмова – касеты, якія вы прыносяце на абмен, павінны быць у рабочым стане (здатны да перазапісу), каб акцыя працягвалася далей.

Арганізатары акцыі запэўніваюць, што любы малады чалавек знайдзе ў іх музыку на свой густ: аудыёархіў "Сузор'я" налічвае больш за 500 гадзін беларускамоўнай музыкі, альбо 35 Гб у электронным фармаце.

На словах актыўіста БАМГА "Сузор'е" і ініцыятара "ГУКАЎ" сп. Сяржука Ратнікава, штуршком да акцыі стала незадаволенасць берасцейскай маладзі раашэннем Міністэрства інфармацыі выдзеліць 75% эфіру FM-станцыі для беларускіх выканануць.

– Справа не ў адсутнасці патрыятызму ў берасцейскай маладзі. Проста існуе так званы "Спіс беларускіх аўтараў і выканануць", рэкамендаваных для трансляцыі ў FM-эфіры, у які Міністэрства інфармацыі "забылася" ўключыць грамадска актыўных "Палац", "Нейра-дзюбель" ды іншых. І атрымліваецца, што на слухачоў радыёстанцыі ільеца нізкаякасная папса, непрафесійна скапіраваная з расейскай эстрады.

Натуральная, у людзей складаецца ўражанне, што якасны беларускі музык не існуе і існаваць не можа.

Вось жа каб абвергнуць такія падазрэнні і пазнаміць берасцейскую маладзь з сапраўды добрай беларускай музыкай, мы і распачалі акцыю "ГУКІ". Безумоўна, распаюсід музык ажыццяўляеца са згоды праваўладальнікаў і ў адпаведнасці з Законам аб аўтарскім праве.

Застаецца дадаць, што акцыя будзе доўжыцца да 1 чэрвеня.

Каб абмяняць свае касеты ці задаць пытанні арганізатарам акцыі, тэлефануць:

(0162) 23-68-02, (029) 77-949-77.

Dziedzich week-news

Шаноўныя сябры!

Рэдакцыя "Дзедзіча" з задавальненнем прыме ад Вас бясплатныя прыватныя аўтавы ў наступны нумар бюлетэня, які пабачыць свет у сярэдзіне чэрвеня 2005 г.

Звяртайцеся па тэл.: (0162) 23-68-02 да 20.05.05.

ЖИВЁМ НЕ ХУЖЕ... ИЛИ «КТО К ЧЕМУ СТРЕМИТСЯ»

1994 ГОД. МНЕ НЕТ ЕЩЁ И ДЕСЯТИ ЛЕТ, НО ПРЕЗИДЕНТСКИЕ ВЫБОРЫ МНЕ ЗАПОМНИЛИСЬ.

Кандидатов было двое. Первым был какой-то старый дядька с постным лицом, которого я видел несколько раз по телевизору... Второй появился как-то неожиданно, про него я ничего раньше не слышал, но меня очень удивило, откуда к нему такая любовь людей. А если кто-то говорил, что за него голосовать не надо, то на этого несчастного набрасывались чуть ли не с кулаками и криками – ЛЕПШАГА НЕ БУДЕТЕ, ТРЭБА ГАЛАСАВАЦЬ ЗА ЯГО, БО "Н ХОЦЬ МАЛАДЫ, НАВЯДЗЕ ПАРАДАК!"

Надо признаться, на меня этот дядька с усами произвёл большое впечатление, и как же я обрадовался, когда он стал президентом. Прошло несколько лет, и к следующим выборам такого энтузиазма у людей не наблюдалось. Остались лишь чуть-чуть изменённые фразы – ЛЕПШАГА УС" РОУНА ПАКУЛЬ НЯМА, А ГЭТЫ ХОЦЬ ПЕНСЮ ПЛАЦІЦь, ДЫ І ПАГЛЯДЗІЦЕ: НА УКРАІНЕ І У РАСЕІ ГОРШ ЖЫВУЦЬ.

Стоит отдать должное, президент знал на что делать ставку – наш народ повидал столько горя, что любые признаки стабильности радовали. Зарплата маленькая, но вовремя, чиновник обидел – написал президенту и он по телевизору публично их ПЕРАТРАХНЕ и прикажет разобраться...

А годы шли... Вначале пришлось отстать от ЛИТВЫ. Уж слишком быстро эта страна стала жить хорошо. Даже наши мастера-болботуны с БТ не могли найти ни одного более-менее приличного недостатка, которым можно было бы напугать: "Видите чего хотят наши СВЯДОМЫЕ".

Пришлось переключиться на Россию. Даже несмотря на то, что у нас как-бы союз. Однако и эта лавочка потихоньку прикрылась, когда братские продукты завалили наши рынки, а мужики стали массово уезжать на заработки в Москву, Питер и богатую на ресурсы Сибирь.

Но в запасе оставалась Украина. Так и здесь, блин, несладкая. ВВП южной соседки стремительно растет, а наш – нет, да еще и революция "оранжевая" подоспела. Того и гляди – в Евросоюз вступят. А там инвестиции, кредиты разные, еще и нас перегонят. Догони попробуй.

И так уже одиннадцатый год. Только вот возникает вопрос: "Стоит ли искать тех, кто живет хуже нас? Может всё-таки надо стремиться к лучшему?" Это, конечно, намного сложнее, но единственно верно. Ведь сама сущность человека состоит в том, чтобы идти вперед, а не стоять на месте или, тем более, пятиться назад. Согласитесь, лучше сладкая усталость в теле после проделанной работы, чем самодовольство и злорадство, что кто-то живёт хуже нас.

От нас, молодежи, это в первую очередь и зависит. Понятно, что злорадствовать нашему возрасту не свойственно, однако и равнодушными оставаться не стоит, а то придется нашему поколению в ближайшие лет десять слушать о том, как мы хорошо живем по сравнению со странами Африки, благодаря вовремя и, главное, верно выбранному курсу.

Так что решайте – один шанс у нас еще есть!

Андрей ПАВЛОВИЧ

МОЛАДЗЬ ВЫВУЧАЕ ЕЎРОПУ

СЕМІНАР "АГУЛЬНАЕЎРАПЕЙСКІ ДЭМАКРАТЫЧНЫ ДОССВЕД І ЯГО ЗАПАТРАБАВАНАСЦЬ ДЛЯ БЕЛАРУСІ" ПРАЙШОУ 24 КРАСАВІКА 2005Г. У ПАМЯШКАННІ БАМГА "СУЗОР'Е".

Галоўная ідэя таких сустэреч – непасрэдны контакт з разгіяральнаі аўдытарамі, перадача інфармацыі пра агульнаеўрапейскі палітычны досвед і перспектывы Беларусі ў Еўропе.

Удзельнікамі семінара сталі 35 чалавек – прадстаўнікі грамадскіх арганізацый, палітычных партый і проста грамадска актыўная маладзь.

Выступуць, сярод якіх былі знаны палітолаг Віктар Чарноў, кіраўнік "Таварыства філаматат" Валянцін Голубеў, ініцыявалі плённыя дыскусіі па актуальных для беларускага грамадства пытаннях: аб еўрапейскіх каранях беларускага менталітэту, еўрапейскіх каштоўнасцях і іх прыдатнасці для Беларусі, аб перспектывах станаўлення грамадзянскай супольнасці ў краіне і інш.

Арганізатары і ўдзельнікі сышліся ў думцы пра неабходнасць таго, кшталту сустэреч дзеля абмена досведам і прарыву інфармацыйнай блакады, спрыяння пабудове ў Беларусі грамадзянскай супольнасці.

Кіраўнік БАМГА "Сузор'е" Дзмітрый Шыманскі ад імя ўсіх удзельнікаў падзякаў ўыступаўцам і арганізаторам (ГА "Таварыства філаматат") за праведзены семінар:

– Сённяшні семінар – гэта не толькі адукацыя і абмен неабходнымі ў грамадскай дзейнасці ведамі. Улічваючы тое, што ў 2006г. падчас прэзідэнцкіх выбараў усе мы будзем працаўцаў разам, для нас гэта цудоўная магчымасць бліжэй пазнаміцца адзінам, каб бачыць, поплеч з кім мы будзем дамагацца перамогі адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад дэмакратычнай кааліцыі.

Dziedzich week-news

ШЫТАТА МЕСЯЦА

Нікому не выгадная гэтая апошняя дыктатура ў Еўропе, якой з'яўляеца улада Лукашэнкі ў Беларусі...

...Чаму гэта кепска для людзей – скінуць ярмо тыраніі і вырашыць, што яны самі хочаць кантроліраваць уласную будучыню?

**Кандаліза Райс, дзяржсакратар ЗША
(з інтэрв'ю радыёстанцыі "Эхо Москвы"
і тэлекампаніі "CNN")**

ДЗЕ НАРАДЖАЕЩА ІСЦНА

ДОБРАЯ РЭЧ – INTERNET. АСАБЛІВА ЯГО ІНТЕРАКТЫЎНАЯ ЧАСТКА – ФОРУМЫ, ЧАТЫ, ГАСЦЕЎНІ. МОЖНА ПАРАЗМАУЛЯЦ, ЗНАЙСЦІ АДНАДУМЦАЎ, ПАЗНАЁМІЦА З СУПРАЦЪЛЕГЛЫМ ПУНКТАМ ГЛЕДЖАННЯ, ДАВЕДАЦЦА ШМАТ НОВАГА (ПРА СЯБЕ Ў ТЫМ ЛІКУ), «НАБІЦ МОРДУ» (ВІРТУАЛЬНА), ЗАНЯЦЦА СЭКСАМ (ТАКСАМА, І НЕ ТОЛЬКІ)...

Aле нашай мэтай будзе даведацца, што думка насељніцтва форумаў Берасцейшчыны пра такую далікатную справу, як палітыка.

Пачнем агляд з **Берасцейскага форума** (forum.brest.by) -> О жыціи -> Політика. У гэтым раздзеле гаворка выходзіць за межы, акрэсленыя назвай.

Тэма пачынаеца наступным пастом:

"Беларуская нація..."

А существует ли она? На белорусском языке говорят пару процентов населения. В народе не осталось ничего святого, никакого патриотизма. Все валом выезжают за границу... У людей никаких культурных ценностей. Страна задыхается. А кто в этом виноват?..."

І пачынаеца размова пра нацыянальнасць ды націю, патрыятызм ды нацыяналізм. Пасля гаворка пераходзіць на месца Беларусі ў гісторы, узаемаадносіны з суседзямі. З'яўляеца фраза: "А про универ ты мне не распрайгай. Знаю я это гнездо белорусского шовинизма!" Зноў пра нацыстаў ды пра патрыётаў.

Спраба пачаць гаварыць пра палітыку была зроблена, калі адзін з фарумчанаў паведаміў аб стварэнні т.зв. "Движения в Байнете" Уладзіміра Мацкевіча (worvik.com), ды запрасіў да дыскусіі на гэту тэму. Пасля гэтага гутарка пайшла пра палітыку на міжнародной арэне, НАТО, ЕС.

З'яўляеца спроба ажыўіць форум навіной пра прыгоды баранавіцкіх КВНшчыкаў у Менску, і як вынік – прыгоды адказных асобаў БарДу.

Пасля гэтага мы можам парадавацца: нам паведамляюць, што за такія размовы часам адключаюць сервер, а некаторых выганяюць з інтэрнатаў, выпадкі ўжо былі. Але наших храбрацоў гэта ніколікі не засмучае, і мы вядзем гутарку далей. Гаворым пра ўпłyў на нас наших суседзяў – Рәсей і Польшчу. Шукаем вінаватых у нашым становішчы, галоўныя з іх – ЗША і Рәсей. Размова працягваеца абысветнай палітыцы.

BRESTONLINE FORUM

Тэмы падымаюцца вельмі важныя, і – адпаведныя падфорумы:

1. **Давайте подумаем вместе.** Уздымаеца пытанне: "Што павінна адбыцца ў нашай краіне, каб цяперашнє становішча змянілася? Што мы можам зрабіць дзеля гэтага?"

2. **Теперь давить людей танками стало возможным.** Паведамляеца абы прыняці паправак у Закон "Аб Унутраных войсках МУС Рэспублікі Беларусь", згодна якія цяпер ваянаслужчым Унутраных войсках, АМАПу, міліцыянтам прадастаўлена права прымяняць спецсродкі, баявую тэхніку і зброя па указанні прэзідэнта.

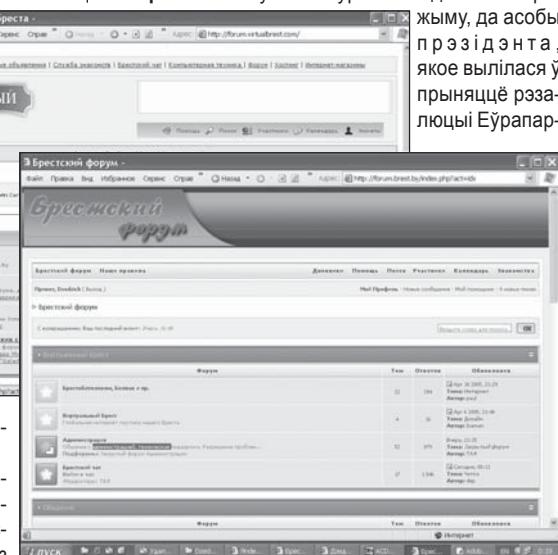
3. **О пропаганде как таковой.** Ідзе спасылка на Энцыклапедию метадаў пропаганды. Як нас апрацоўваюць СМИ, палітыкі, рэклама.

4. **Забастовка с 1 марта.** Аб праведзеным страйку прадпрымальнікаў і безвыніковасці перамоўы з уладамі.

5. **Железный занавес.** Паведамляеца пра Дэкрэт прэзідэнта "Аб некаторых мерах па суп-

рацьдзеянні гандлю людзьмі".

6. **ЕС официально признал Лукашенко диктатором.** Аб стаўленні Еўрасаюза да нашага рэжыму, да асобы пэрэдзізента, якое вылілася ў прыняццё разліоці Еўрапар-

ламента 10 сакавіка ў Страсбургу.

7. **Нападки офиціальных властей на Интернет.** Аб жаданні ўладаў кантраляваць апошнюю крыніцу інфармацыі. Аб закрыцці на форумах Гродні, Магілёва, Маладзечна палітычнай галінкі і зваліненні ў Гародні адміністратара форума.

Тутэйшы форум выконвае функцыю хутчэй інфармацыйную, чым дыскусійную. Але і гэта зусім нядранна, бо інфармаванне нашага грамадства застаецца вельмі вялікай праблемай.

ВІРТУАЛЬНЫ БРЭСТ

А вось, на жаль, на форуме Віртуальнага Брэста (forum.virtualbrest.com) пазбягаюць дыскусіі і інфармавання на палітычныя тэмы. Хаця колькасць карыстальнікаў даволі вялікая для таго, каб сярод іх узімк інтарэс да гэткіх тэмай.

ФОРУМ ПІНСКА

Сапраўдны выбух меркаванняў і поглядаў мы бачым на форуме Пінска (forum.mypinsk.com). Тут размываюцца ажно дзве галінкі цікавай нам тэмы – Патрыятызм і Палітыка. Кожная з іх разбіта на шмат падфорумаў, дзе ідзе жывая дыскусія на тэмы ад БРСМ да "За што Вы кахаеце Беларусь?", ад "Памаранчавых" да "Рэвалюцыі" 25 сакавіка...

ПАРТАЛ БАРАНАВІЧАЎ

На Forumie афіцыйнага партала горада Баранавічы (www.baranovichy.by/forum) вы можаце адшукаць толькі тэму "Жыве Беларусь!" у раздзеле "Пытанні культуры, мовы, моды". Гэта тэма адкрылася 25 сакавіка і там вісіць толькі некалькі пастоў на тэму стварэння БНР. А таксама ў раздзеле "Рознае" вы знайдзіце тэму "Рэвалюцыя ў Менску правалілася".

У выніку азнямлення з жыццём на форумах мы бачым: колькі людзей, столкні і меркавання. Некаторыя мяняюць свае пазіцыі, некаторыя – не. Урэшце, у добрай спрэчцы павінна нарадзіцца ісціна.

Сяржук ЛАЗЕНІКА

P.S. Пакуль нумар рыхтаваўся да друку, стала вядома, што на форуме афіцыйнага партала горада Баранавічы былі зачыненыя тэмы "Жыве Беларусь!" і "Рэвалюцыя ў Менску правалілася".

АДНЫМ РАДКОМ

КРОК У ЕЎРОПУ

Пашыраюцца міжнародныя контакты моладзевых арганізацый Берасцейшчыны. З 29 сакавіка па 1 красавіка 2005г. з візітам у Любліне (Польша) знаходзілася кіраўніцтва БАМГА "Сузор'е". Падчас сустэреч у мясцовай фундацыі "Новы Стай" разгледзіліся шляхі актыўізацыі супрацоўніцтва моладзі Еўрапагіёну БУГ (Берасцейшчыны, Валыні, якую прадстаўляла арганізацыя "Наша справа", і Любліншчыны).

Партнёрскія стасункі з Фундацыяй "Новы Стай" "Сузор'е" наладзілі ў 2004г. Пасля некалькіх удаля праведзеных праграм, якія прадугледжвалі адукацыйныя візіты берасцейскай моладзі ў Польшу, было вырашана правесці стратэгічнае планаванне супольнай дзейнасці. Калі з украінскім бокам "Новы стай" супрацоўнічае даўно і вельмі актыўна, то моладзевые арганізацыі Берасцейшчыны да гэтага часу былі рэдкімі гасцімі ў Любліне.

Варта нагадаць, што яшчэ ў 2002г. 9 моладзевых арганізацый Берасцейшчыны выказалі жаданне далучыцца да Пагаднення моладзі Еўрапагіёну БУГ, якое было заключана паміж моладзевымі арганізацыямі Любліншчыны і Валыні. Але з-за неканструктывнай пазіцыі абласнога камітэта БРСМ і супрацьдзеяння берасцейскіх улад спраба навязаць міжнародныя контакты скончылася няўдачай. Па ацэнках берасцейскіх экспертаў, за працоўшыя з таго часу 3 гады калі 800 маладзевых берасцейцаў магілі б стаць удзельнікамі міжнародных моладзевых праграм.

Падчас візіту ў Люблін былі дасягнуты да-моўленасці па ўсім пакету праграм, якія прадугледжваюць азнямляльныя і адукацыйныя пaeздki берасцейскай моладзі ў Люблін і Луцк (Украіна), узаемныя візіты і стажыроўкі прадстаўнікоў моладзевых арганізацый Еўрапагіёну БУГ.

Па словах сакратара Рады БАМГА "Сузор'е" сп. Алены Дземідзюк, поспех праграм, запланаваных у Любліне, гарантаваны загадзя:

– З аднаго боку, польская грамадства не жадае, каб на ўсходнія мяжы Польшчы пайстала новая "жалезнага заслона". Прычым адна спраўа, калі чуеш такія слова з высокіх трывун, і зусім іншая, калі адчуваеш гэта з размовы са звычайнімі маладымі людзьмі, якія сапраўды хочуць мець на ўсходзе добрых сяброў і суседзяў. За Украіну пасля памаранчавай рэвалюцыі можна быць упэўненым, а вось з беларускім рэжымам, які настроены варожа да ўсяго, што дзімзе з Захаду, ситуацыя значна больш складаная.

З другога боку, мы самі зацікаўлены ў тым, каб як мага больш берасцейскай моладзі пазнаёмілася з жыццём іх аднагодак на Захадзе. Я ўпэўнена, што гэта пайўльвае на светапогляд мала-дога чалавека значна болей, чым уся машина лукашэнкайскай пропаганды разам узятая.

Хачу дадаць, што Фундацыя "Новы Стай", якая дзейнічае ў Любліне ўжо 10 гадоў, мае цэлую сетку партнёраў у краінах Еўропы. І мы будзем прыкладаць усе намаганні, каб Берасцейшчына заняла годнае месца ў ёўрапейскіх моладзевых праграмах. Наша задача, каб малады чалавек з Берасця ці з Маларыты меў такія самыя праваў ў галіне адукацыі, працяглідкавання і ўзроўню жыцця, якія аднагодка з Мадрыда ці Любліна, – адзначыла сп. А.Дземідзюк.

Больш падрабязна аб праграмах для берасцейской моладзі можна будзе даведацца з рассылкі Dzedzich week-news і на старонках "Дзедзічі".

Dzedzich week-news

"ПАДПІШЫ СЯБРОЎ!"

«Дзедзіч» абвяшчае акцыю па падпісцы берасцейскай моладзі на папулярную электронную рассылку Dzedzich week-news.

— Быць у курсе ўсіх падзеяў, што адбываюцца ў моладзевым асяроддзі Берасцейшчыны,

— атрымаць магчымасць падзельнічаць у цікавых адукацыйных праграмах, моладзевых амбенях з еўропейскімі краінамі,

— далучыцца да дзейнасці незалежных моладзевых арганізацый,

— трymаць руку на пульсе падзеяў падчас прэзідэнцкіх выбараў 2006г.,

— стаць удзельнікам "памаранчавай рэвалюцыі па-беларуску" — такія магчымасці дае падпіска на рассылку Dzedzich week-news.

Той, хто падпіша на рассылку з сябром, атрымае фірмовы каляндарык "Дзедзіч", хто падпіша 5 сябром — ручку з фірмовым лагатыпам, а калі пастаравацца і падпісаць 10 чалавек — прызам будзе CD з любой беларускай музыкай альбо відэофільмам на выбар.

Падпісць сябром можна самастойна на сایце www.dzedzich.org, альбо даслаць іх e-mail на адрас dzedzich@dzedzich.org. Калі вы падпісваецце сябрам самастойна, не забудзьце даслаць нам ліст з пазначэннем падпісаных вамі адрасаў і вашага контактнага тэлефона.

Dzedzich week-news

"MATRIX STARS"

ВЫХОДЯТ НА СТАРТ.

Вот уже несколько недель, как в Бресте стартаў проект "Фабрыка зорак" или "Matrix stars". Звёздного дома у брестских фабрикантов нет, занятия проходят в помещении клуба "Matrix". Там с ними занимаются педагоги по вокалу, хореографы, проходят занятия актёрского мастерства и сценического движения. Кроме основной группы, в которую вошли 42 человека, есть танцевальная группа, так называемый шоубалет. Сами участники не очень довольны набранным количеством конкурсантов, поскольку появляются некоторые неудобства: не предназначенный для занятий хореографией зал маловат, да и проще уделять участникам больше внимания, будь их поменьше. Но они всё же признают, что были отобраны лучшие из лучших.

По словам художественного руководителя Николая Полтораки, конечным результатом этого проекта станет мюзикл, который уже в конце июня увидят жители Бреста. Сюжет мюзикла будет о подростках, об их жизни, переживаниях.

Будут и отчётные концерты, первый из которых уже прошёл 8 апреля. "Первая миссия" фабрикантов выполнена успешно. Из всех участников, были выставлены двадцать: у некоторых коленки тряслись, кто-то выходил очень смело и привычно. Были и такие, кто вообще выходил на сцену впервые. Зрителей порадовали авторскими песнями и самым разнообразным современным репертуаром. Конечно же, выступления не у всех были гладкими, и многим ещё предстоит серьёзная работа по повышению своего мастерства.

Сами ребята говорят, что проект им нравится, на тренировках все очень сплотились, стали дружнее.

Что даст этот проект, пока никто не знает. Увидим в конце июня, ну и, конечно же, на «матричных концертах». Но пока организаторы планируют в будущем проведение таких же "Фабрык".

Анастасия МЕЛЕШКО

"АНТИФА!"

НАВЕРНОЕ, САМОЙ БОЛЬШОЙ ПРОБЛЕМОЙ ЧЕЛОВЕЧЕСТВА ЯВЛЯЕТСЯ НЕУМЕНІЕ УЧИТЬСЯ НА СВОІХ ОШИБКАХ. ОЧЕНЬ ЖАЛЬ, ЧТО МЕНЕЕ ЧЕМ ЗА 70 ЛЕТ СУЩЕСТВОВАНИЯ ФАШИЗМА СО ВСЕМИ НЕСЧАСТЬЯМИ, КОТОРЫЕ ОН ПРИНЕС ЛЮДЯМ, МНОГИЕ ТАК И НЕ ПОНЯЛИ ВЕЛИКОГО ЗАБЛУЖДЕНИЯ И КРАХА ВСЕХ ФАШИСТСКИХ ИДЕЙ.

Идеями движения Антифашистов и его движения в Бресте со мной поделились Кирилл Маслаков, Псих, Иисус — основатели и активные участники этого движения в Бресте.

— Кто такие антифашисты?

— Антифашистом может быть кто угодно, от подростка со школьной скамьи до политика, от заключённого до милиционера. Это просто жизненная позиция, которая отрицает дискриминацию кого-либо по определённым признакам. Мы против расизма, сексизма и прочих ущемляющих человеческий идеи.

— На какой стадии развития в Бресте находится нацизм, ведь у каждой силы есть противостояние, кому и чему вы противостоите?

— Всё началось года три назад, — рассказывает Кирилл. Я пришёл учиться в БрГУ. Там я встретил человека по кличке Борода (Мартынук Сергей), который распространял идеи фашизма, с нас то всё и заварилось. Долгое время это всё находилось на уровне ребячества, перекидывались "ласковыми словами". Впоследствии, когда Борода стал преподавать в СШ №28, стало появляться больше ребят, называвших себя нацистами.

С осени этого года по их инициативе мы сталкивались в крупных потасовках. Под негативным влиянием некоторых лиц многие подростки с несформировавшейся психикой хотят быть круче, ищут способы, чтобы показать своё превосходство и не находят более достойных занятий, чем ущемлять людей другого цвета кожи. Как ни удивительно, в современном мире существуют фашистские организации. Самая крупная в Европе — Blood & Honour, в России это всем известное РНЕ (русское национальное единство).

— Скинхэды и фашисты. В чём связь?

— Многие люди путают скинхэдов с нацистами. Это большое заблуждение. В истории этого движения на самом деле были страницы, в которых имел место фашизм, но это было связано с Англией (это, кстати, родина скинхэдов) и её колониями.

Бонхэды — отделившееся от них направление, — действительно поддерживают расизм. Главными виновниками неверного толкования скинхэдов были СМИ. Скинхэд — это отдельная субкультура, которая ничего общего не имеет ни с антифашизмом, ни с фашизмом, это люди которые любят одежду определённых марок, и музыку в стиле oi.

— Как музыка связана с антифашизмом?

— Места тусовок молодёжи, и то, что их объединяет, всегда было связано с определённой музыкой. Мы проводим концерты с лозунгом "Антифашизм против расизма". На наших концертах чаще всего собираются представители самых разных субкультур: панков, растоманов, меломанов, металлистов, реперов и прочих.

Наверное, музыка — это самое большое явление, объединяющее людей, умеющих думать.

— Это правда, что атрибутом антифашиста являются красные шнурки?

— То, что все антифашисты ходят с красными шнурками — просто миф. Конечно, большинство именно с ними и ходят. Наверное, это и к лучшему, ведь это значит, что к нам присоединяются люди, понимающие идиотизм фашистской идеологии. А шнурки носите, какие нравятся. Что касается атрибутики, то мы, в частности, продаём нашивки, майки с соответствующими антифашистскими логотипами. А ещё мы собираем информацию о музыке различных субкультур, саму музыку.

— Что вы думаете о современной молодёжи, чего ей не хватает? Почему она так легко поддаётся влиянию фашистских идей?

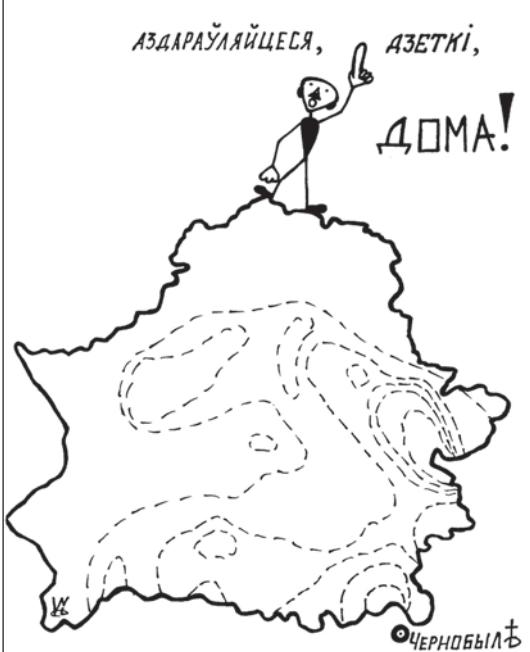
— Недостаток в уме. Уже было вышепомянуто, что школьники от 14-17 лет больше всего поддаются влиянию, они пока не думают о том, что нужно зарабатывать деньги, но они и не стремятся к этому, им больше нравится их трястить, а не зарабатывать. Слишком мало активности, им лень изучать то явление, лозунги которого они выкрикивают. К примеру, назвав себя анархистом, молодой человек зачастую не знает, что заключает в себе это понятие.

— Как вы видите будущее фашизма? И есть ли оно вообще?

— Нет, можно с уверенностью сказать, что оно умирает, идеи о чистоте крови и прочих рассловых признаках мало кому интересны, большинство помнят последствия, к которым это привело человечество. И можно смело говорить, что каждый человек, не поддерживающий идеи фашизма, — антифашист. Это позиция жизни.

Беседовала Анастасия МЕЛЕШКО

КАРЫКАТУРА АД WI

УСЕ Ў "АПОСТРАФ"!

З ПАЧАТКУ 2005г. У БЕРАСЦІ ПРЫ ЦМТ ПАЧАЛА ДЗЕЙНІЧАЦЬ НОВАЯ ІНІЦЫЯТЫВА "АПОСТРАФ". ТАМ ЗБІРАЮЦЦА ЛЮДЗІ, ЯКІХ ХОЧУЦЬ НАВУЧУЦЦА ПРЫГОЖА І ПРАВІЛЬНА РАЗМАУЛЯЦЬ ПА-БЕЛАРУСКУ, ЗАВЕСЦІ НОВЫХ СЯБРОЎ, СУСТРЭЦЦА З ДЗЕЯЧАМІ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ ЦІ НАВЕДАЦЬ ГІСТАРЫЧНЫ МЯСЦНЫ БЕЛАРУСІ.

Заснавальнікам і кірауніком клуба "Апостраф" з'яўляецца студэнтка БрДУ Наталля Харытанюк.

З размовы з ёю стала вядома, што "Апостраф" пачаў сваю дзейнасць 9 студзеня 2005г. А ўсё пачалося з жартойной прапановы навучуць сваіх сяброву добра размауляць па-беларуску. Гэтая прапанова спадабалася яе знаёмым, а праз некалькі дзён для добрай справы быў знайдзены пакой у ЦМТ.

Дапамаглі арганізацыя заняткі сябры з "Маладога фронту", менскай моладзевай ініцыятывы "Вока" ды Берасцейская арганізацыя Партыі БНФ.

Першымі сябрамі клуба сталі хлопцы і дзяўчыны з факультета замежных моў БрДУ, "Маладога фронту". Зараз на заняткі, якія адбываюцца кожны аўторак і нядзелью, прыходзяць школьнікі старэйшых класаў СШ №14, ліцэя №1, студэнты БрДУ, а таксама больш дарослыя людзі, якія шчыра любяць беларускую мову і культуру.

Заняткі ў клубе адбываюцца ў гульнявой форме. Там ніхто не выконвае сумных практикаванняў і не піша дыктоўкі, як на занятках у звычайных школах. У клубе ўсе ўдзельнікі вучыца пры-

гожа і правільна размауляць на беларускай мове падчас гульняў, слухаючы беларускую музыку альбо чытаючы вершы постмадэрнісцкіх пісменнікай. Нехта спрабуе і сам пісаць вершы ці невялічкія апавяданні.

Наталля лічыць, што галоўных задач у "Апострафе" дзве. Па-першое, гэта гуртаванне людзей, якія хочуць размауляць па-беларуску, слухаць беларускую музыку, ведаць гісторыю роднага краю. А па-другое – даказаць, што беларуская мова – гэта жывая мова, валодаць якой модна і прэстыжна.

Каб выканаць гэтыя задачы, трэба знаходзіць новыя неардынарныя падыходы. У бліжэйшых планах клуба арганізацыя вандровак па гістарычных мясцінах. Напрыклад, адна з таких вандровак была здзейснена 10 красавіка на рэдзіму Тадэвуша Касцюшкі калі мястэчка Косава. Плануецца таксама правядзенне альтэрнатыўнай алімпіяды па беларускай мове.

Янка НОВІК

PS. Клуб "Апостраф" запрашае жадаючых вывучаць беларускую мову кожны аўторак (18.00) і нядзелью (14.00) у ЦМТ, пакой 415.

Тэлефон для даведак: 798-03-42 (Наталля).

АБ'ЯВЫ

Віншаем сп. МІКОЛУ СІМАНОВІЧА з абрannем на пасаду сакратара су-полкі БРСМ філалагічнага факультета БрДУ.

Жадаєм плённай працы на ніве Адраджэння беларускай культуры сярод моладзі філфака.

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

Брэсцкая гарадская арганізацыя Партыі БНФ

КАНТАКТУЙ З БМА!

Беларуская музыка на касетах і CD.
Толькі ў нас пастаянная святочная зінкі!

Набудзь пяць дыскаў – шосты атрымаеш задарма!!! Магчыма дастаўка на дом.

Прапануем заробак распаўсюднікам у Менску і рэгіёнах.

Кантакт з намі: 8 (029) 649-08-88.

220085, г. Менск, а/c 5, wital@tut.by,

www.BMA.home.by.

ПРИГЛАШАЕМ ВОЛОНТЕРОВ

ДЛЯ ПОДДЕРЖКИ ЕДИНОГО КАНДИДАТА

ОТ ДЕМОКРАТИЧЕСКИХ СИЛ НА ПРЕЗИДЕНТСКИХ ВЫБОРАХ 2006г.

- Вас не устраивает ситуация в стране, но вы верите, что её можно изменить;
- Вы устали верить обещаниям Лукашенко и поддерживаете демократическую оппозицию;
- Вы желаете внести свой вклад в возрождение независимой и процветающей Беларуси;
- Вам больше 18 лет, и вы можете посвятить часть своего времени избирательной кампании;
- Вы хотите приобрести навыки общения с людьми, умения убеждать, взглянуть на выборы изнутри: не как простой избиратель, а как активный участник событий –

НАМ НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ!

МЫ ОБЕЩАЕМ:

- проведение для вас образовательных семинаров, стажировок как в г. Бресте, так и в других городах и странах;
- обеспечение вас всеми необходимыми навыками ведения эффективной агитации;
- предоставление возможности продолжить свою политическую карьеру при нашей поддержке;
- создание дружеской атмосферы и знакомство с интересными людьми.

ЧТО МОЖНО ДЕЛАТЬ: сбор подписей, распространение листовок, расклейка плакатов, агитация, участие в создании предвыборной программы, наблюдение за выборами.

ЗВОНИТЕ НАМ В ЛЮБОЕ ВРЕМЯ ПО ТЕЛ:

23-68-02, (029) 660-57-41, (029) 725-15-39, 41-12-00.

Брестская городская организация Партии БНФ

ПОШТА ДЗЕДЗІЧА

ПРЫВІТАННЕ, ДЗЕДЗІЧІ!

Извините что не на Беларускай мове....
Вы молоды... Я не абыякава отношуясь к нашей стране!!!

Я получил номер вашей газеты у нас в Политехе...

Как представитель МОЛАДЗІ МЕТАЛЮГ :) утверждаю, что согласиться с вашей публикацией "Моладзевая субкультура" не могу. То ли вы что-то не закончили, так как места не хватило, то ли что-то вы забыли написать.

Поддерживаю вашу газету. Продолжайте. Я буду читать, если вы будете её выдавать. Даже платно.

Только пишите больше про жизнь в Беларуси МОЛОДЖИ!!!

А политику, я думаю, ГАЗЕТОЙ мы не поможем. Может я и не прав, вам виднее.

И, пожалуйста, если можете, сделайте нововведение – раздел «КРИТИКА»!

Чтобы каждый мог выразить свою мысль, похвалу или порицание к объекту или субъекту. А лучшие публикуйте. По-моему, этого не хватает!

Удачи ВАМ!

Iron_Maiden

АД РЭДАКЦЫИ:

Паважаны спадар *Iron_Maiden*.

Вельмі ўдзячны Вам за параду на конці удасканалення нашага і вашага :) выдання.

Павінны адзначыць, што ў "Дзедзіча" заўсёды існавала рубрика "Пошта "Дзедзіча", дзе мы друкуюм найбольш цікавыя звароты і заувагі наших чытачоў. Больш за тое, мы прадастаўляем плошчу нашага выдання для выказвання розных, часам палярных думак. Мы заўсёды рады змясціць на старонках "Дзедзіча" артыкулы, як кажуць, "у працяг тэмы".

Таму, калі Вы не згодны з нашымі выказваннямі ці ацэнкамі, калі ласка, пішыце артыкул адказ, і мы абавязкована яго надрукуем.

З павагай, Дзмітрый ШЫМАНСКІ.

ШАНОЎНАЕ СПАДАРСТВА!

Удалучэнні да акцыі "Дзедзіча" "ГУКІ" хачу выказаць думку пра то, што Беларуская Музыка складаеца не толькі з папсовых гуртоў!

Трэба мець на увазе і старажытнабеларускую музыку!

У гэтым сэнсе хацелася б расказаць пра нашыя старажытнабеларускія ансамблі, і самы магутны з іх: «*LITUUS*» (<http://lituus.us>).

Калі хтосьці жадае набыць альбомы з гэтай цудоўнай Музыкай, мыльце лісты да мяне:

negotiator_1@mail.ru.

З павагай, *negotiator*

АД РЭДАКЦЫИ:

Паважаны спадар *Negotiator*.

У музычным архіве "Дзедзіча" ёсьць не толькі папсовые гурты, але і старажытнабеларускую музыку. Але, на жаль, ансамбль *Lituus* там бракуе. Таму, калі ў Вас ёсць такая магчымасць, калі ласка, прынясіце нам кружэльку з іх спевамі.

Будзем Вам вельмі ўдзячныя.

Андрэй ЛЯЎЧУК

3 ЛІСЕЛДЗІЧ
№ 3 травень 2005

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

3 ТРАЎНЯ

Трэцяга траўня 1791г. Сойм Рэчы Паспалітай зацвердзіў Канстытуцыю — першую ў Еўропе, другую ў свеце і апошнюю для супольнай дзяржавы Кароны і Літвы. Нашы продкі жылі паводле гэтай канстытуцыі да захопу беларускіх земляў Расейскай імперыяй. З таго часу шмат розных канстытуцый прашаляясцеля над галавамі беларускага народу, ды ўсе яны былі нейкія недаробленыя і не свае, таму дойга не жылі.

Сённяшняя канстытуцыя Рэспублікі Беларусь, «падпраўленая» Лукашэнкам на рэферэндумах 1996 і 2004гг., таксама далёкая ад дасканаласці і ад той краіны, якой быццам бы служыць. Шмат хто ў нас гэта разумее, але зрабіць нічога не можа. Усё адно, што з даждjom змагацца.

8 ТРАЎНЯ

Восьмага траўня 1999г. знік Юры Захаранка. Дзяржаўныя органы за гэты час не прасунуліся ні на крок у росчуку, былога міністра ўнутраных спраў, а пасля аднаго з лідэраў апазіцыі. Жонка Захаранкі пераканаўшася, што яе мужа самыми брутальными чынам забілі паплечнікі Лукашэнкі. А на гэтым здымку ён яшчэ побач з Віктарам Шэйманам, сённяшнім кіраўніком Адміністрацыі презідэнта.

15 ТРАЎНЯ

15 траўня ў 1882г. нарадзіўся беларускі акцёр і драматург Уладзіслаў Галубок. Яго імя добра вядомае ў культурным асяроддзі беларусаў, асабліва сярод дзеячаў беларускай сцэны. З дзіцячых гадоў ён прабіўся сабе шлях да святыя, ведаў, культуры. «У 1896г.

за гроши, заробленыя на выгрузцы дроў, я набыў білет на галерку менскага тэатру. Там і ўзнікла ў мяне думка стаць артыстам...» — расказваў сам Галубок. І ён стаў артыстам, драматургам, арганізатаром вандруўнага тэатру, які з 1932г. называўся Беларускім трэцім дзяржаўным тэатрам.

Вандруўны тэатр пабываў са сваімі спектаклямі ў самых розных кутках Беларусі. Галубок адначасова выконваў авалязкі мастака-дэкаратора, музыканта-выканаўцу і рэжысёра. Аснову рэпертуару складалі яго п'есы: «Пан Сурынта», «Ганка», «Плытагоны», «Пінская Мадонна», «Васіль Хмель», у якіх раскрываецца барацьба беларускага народа за права «людзім звяцца». Тэатр Галубка карыстаўся выключнай папулярнасцю ў гледачоў.

Ул. Галубок любіў жыццё і людзей, быў сам уз-нагороджаны ўсенароднай любоўю. Нездарма ён — першы артыст БССР. А вось лёс яго быў тыповым для нацыянальных дзеячаў Беларусі. У 1937г. ён быў рэпрэсаваны, і, паводле афіцыйнай версіі, памёр у няволі ад гіпертанічнай хваробы.

ТЭЗАУРУС

РОЖЫ
ДЛЯ ЖЫДОВАК

БЕЛАРУСКАЯ МОВА, НА ЖАЛЬ, ДАҮНО НЕ МАЕ МАГЧЫМАСЦІ РАЗВІВАЦЦА "НАРМАЛЬНА". УЖО НЕКАЛЬКІ СТАГОДДЗЯЎ ЯЕ ІСНАВАННЮ ЗАМИНАЮЦЬ СУСЕДНІЯ МОВЫ.

ДЗЯРМО

Яшчэ адным цікавым словам ёсьць слова эзэ... «дзярмо». Нічога смешнага тут няма. Дзярмо (або дзярн) — гэта дзёран, дзірван. Адзін з вершаў Уладзімера Жылкі пачынаецца так:

«Бяспынна, глуха процьма часу
Глытае хараство і моц.
Заход бяздушным, светлым пасам
Адзначаў свежае дзярмо.»

У сваім лісце ад 24.06.1924 да Антона Луцкевіча Жылкі «апраўдаўца» так: «Між іншым "дзярмо" і ёсьць "дзярмо"». Так я чую на Навагрудыне і сустракаў, калі не мыляюся, у Шэйна, і чаму б так не пакінуць у зборніку? Мая вялікая просьба — быць да аўтара ласкавым, і калі што і не так, калі што спречна, то вырашыць на карысць пісакі.

Аднак у некаторых выданнях (Пожн. с. 50; Творы. с. 45) гэтае слова ўсё ж замененнае на "дзярно", наступерак рыфме (з словам "моц", якая вымagaе якраз формы "дзярмо"). Пазбуйліямася забабонаў у дачыненні да гэтага беларускага слова.

Коротка яшчэ пра колькі слоў.

«Прыбор» — у беларускай мове гэтае слова значыць «аздобра», «упрыгожанне», і гэта прытым, што сама слова «упрыгожваць» гэта калька з расейскай мовы ("у" + "кращаць"). Дык ясна, што лепей ужываць «прыбор», «прыбараць».

«Харошы» — замест яго ў нас ужываюць частцы «прыгожы». І гэта дзіўна, бо слова «харошы», «хараство», «харашыня» нашмат больш пашыраныя. Часцейшаму ўжыванню мабыць зноў жа замінае, на жаль, тое, што ў расейскай мове слова «хорошы» мае значэнне «добра», і пры широкім распаўсюджанні ў нас расейскай мовы сэнс гэтага міжмоўнага пароніма можа засцямняцца.

«Пазорны» — гэта значыць «харошы з выгляду», «пазорная дзяўчына» — гэта камплімент. Вельмі пашыранае слова: зафіксавана ў слоўніках Шатэрніка, Насовіча, у творах Крушыны, таксама на Вілейшчыне, Случчыне, Ігуменшчыне. І чаму яно не зрабілася нарматыўным? Проста дзіўна. Мабыць і тут не абышлюся без «ускоснага ўплыву» расейскай мовы.

Які будзе вывад з напісанага? Здаецца, мірнага сужыцця беларускай і расейскай моў дасягнучь нельга ў прынцыпе. Так што ці мы, ці яны. Слова «кампраміс» трэба забыць. А на чый бок стаць — хай вырашае кожны для сябе сам.

Юрка АГІЕВІЧ

Рэдакцыя бюлетэня

«ДЗЕДЗІЧ»

запрашае да супрацоўніцтва
карэспандэнтаў з Берасця і
гарадоў вобласці.

Калі вы жадаеце выказаць
свае думкі на нашых
старонках, тэлефануіце:

(0162) 23-68-02.

ГЕНОЦИД НАРОДА

НАСИЛИЕ В СОВЕТСКОМ ОБЩЕСТВЕ БЫЛО ВСЕГДА. С 1917 Г. ОНО ЯВЛЯЛОСЬ ОСНОВНЫМ СРЕДСТВОМ ДЛЯ РЕШЕНИЯ ВСЕХ СОЦИАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ. ГДЕ, В КАКОЙ ДРУГОЙ СТРАНЕ УСТАНОВЛЕНИЕ НОВОГО ОБЩЕСТВЕННОГО ПОРЯДКА СОПРОВОЖДАЛОСЬ ПРОЛИТИЕМ ТАКОГО МОРИ КРОВИ – КРОВИ МИЛЛИОНОВ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ЖЕРТВ!

Беларусь за короткий срок – немногим более трёх десятилетий – пережила величайшие потрясения: гражданскую войну, колективизацию, массовые политические репрессии и вторую мировую войну, депортацию жителей в отдалённые районы СССР.

Если человека унизили страхом, надругались над его правами – об этом следует, по крайней мере, помнить. Но если человек принимает унижение как неизбежность, а потом вообще забывает, что его унизили, он воспринимает затем своё унижение как нечто обыденное и естественное. Забвение преступлений русского шовинизма приводит к уничтожению чувства национального достоинства народов. Общество подошло к краю пропасти, и только нравственность – его инстинкт самосохранения – поможет спасению.

Первые белорусы оказались в сибирских лагерях ещё в начале 1920-х гг. В Манинском концлагере, где заключённые отбывали свой срок за контрреволюцию (56%), уголовное преступление (23%), невыполнение разверстки (4,4%), антисоветскую агитацию (8%) и спекуляцию (0,1%), было не менее 5% белорусов.

Кампания "раскулачивания" 1930-г. имела своё определённое "лицо" и свои приоритеты – конфискационно-репрессивные. С помощью этой компании власти боролись не только с противниками колхозов, но и решали ближайшие задачи – выселение раскулаченных и противников советской власти. Высылка началась в январе-феврале 1930-г. По данным статистики ОГПУ-НКВД в СССР в 1930-1931-е гг. в отдалённые районы отправлено свыше 15000 семей из Беларуси.

В феврале 1931-г. началась новая волна репрессий. В результате из Беларуси было выслано в районы Сибири свыше 60 тысяч крестьян. По оценочным данным, в Беларуси в 1920-1940-е гг. было "раскулачено" не менее 350 тысяч человек.

Новая разрушительная волна массовых репрессий обрушилась в 1937-1938-х гг. Особенно активизировалась деятельность НКВД БССР с июля 1937-г., когда, согласно указанию "сверху", на местах были составлены списки, содержащие весь "контрреволюционный элемент". Вслед за этим в Беларуси начались массовые операции по осуществлению арестов и фабрикации "контрреволюционных дел". Смысъ этих акций сводился к созданию так называемых контрреволюционных национал-фашистских, Польской организации войсковой, контрреволюционно-диверсионной и других антисоветских организаций.

Хотя до сих пор на территории Беларуси не выявлено наличие в 1930-1940-е гг. исправительно-трудовых лагерей, это вовсе не означает их реального отсутствия. В пересыльных тюрьмах и лагерях в Минске, Витебске, Могилёве, Слуцке, Гомеле содержался одновременно "спецконтингент" в 15-20 тысяч человек.

В период проведения массовых арестов, особенно в 1937-1938-х гг., когда органами НКВД БССР производились одновременно аресты нескольких тысяч человек, возникла необходимость незамедлительного этапирования осуждённых и подследственных к местам отбытия наказания. Из пересыльных тюрем и лагерей, расположенных на территории Беларуси, этапирование шло по следующим маршрутам: Витебск-Ленинград-Петрозаводск, Витебск-Вологда-Архангельск,

Минск-Витебск-Вологда-Котлас, Минск-Москва-Воркута.

Перевозка заключённых осуществлялась в товарных вагонах, каждые были оборудованы складными двухъярусными нарами. Под самым потолком – два зарешеченные окна. Окно обито железом, чтобы заключённые не могли расширить его и выброситься на пути. Вагон был рассчитан на 46 человек, но обычно в нём находилось по 60 арестованных. В период массовых арестов в Беларуси для транспортировки заключённых формировались целые эшелоны, вмещавшие более тысячи человек, которые следили за продолжительное время по вышеуказанным маршрутам. Во время всего пути заключённых не выпускали из вагонов. Пищу выдавали, как правило, раз в сутки или даже реже, – сухим пайком.

Особенно часто уходили на Восток эшелоны, ныне после "похода" Красной Армии в Западную Беларусь. В одном из таких эшелонов оказалось 1580 уроженцев Виленщины, осуждённых особым совещанием НКВД СССР 25 декабря 1940-г. Из них около 60% было этапировано в Котлас, около 15% в Сибирь, 20% – в Архангельск. В этом потоке только в Сибирь было депортировано передвойной более 60 тысяч белорусов, плюс евреев – уроженцев Беларуси.

"Контрреволюционеры" доставлялись в многочисленные лагеря ГУЛАГА. Лагеря, как правило, были одного типа: территория, огороженная тремя рядами колючей проволоки. Первый ряд был высотой 3-4 метра. Между рядами колючей проволоки находились контрольные полосы, по углам четыре вышки. В зимнее время, и это в условиях Урала и Сибири, бараки почти всегда не отапливались.

Понятно, что в таких условиях мало кто из заключённых доживал до долгожданной свободы.

На территории Западной Сибири в 1930-е гг. только судебными органами было репрессировано не менее 45-50 тысяч уроженцев Беларуси. Таким образом, статистика получается следующая: основная часть репрессированных – это рабочие и крестьяне (до 80%); основные мотивы ареста – девять человек из десяти – совершение контрреволюционных преступлений; каждые 8 из 10 осуждённых были расстреляны; "по минимуму" – 5 лет получили не более 2% арестованных.

Белорусы отбывали наказание в основном в Архангельском, Воркутинском, Котласском, Томском, Магаданском и других исправительно-трудовых лагерях. Анализ всех видов источников информации позволяет предположить, что через ГУЛАГ НКВД СССР в 1930-1940-е гг. прошло свыше 600 тысяч белорусов. В то же время в 1953-1999-х гг. в Беларуси было реабилитировано около 180 тысяч человек, что составляет только 35% от числа тех, кто официальной статистике прошёл через ГУЛАГ.

Массовые репрессии на территории Западной Сибири и Беларуси в 1930-е гг. носили явно выраженный характер и осуществлялись карательными органами под непосредственным руководством коммунистической партии в крайне жесткой и бесчеловечной форме. Это являлось прологом геноцида белорусов перед второй мировой войной.

(продолжение следует)
Януш ВОЙТОВИЧ

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

22 ТРАУНЯ

22 траўня 1863-г. адбылася бітва пад Мілавідамі паміж беларускімі паўстанцамі і расейскімі карнікамі. Мілавідская бітва ўвайшла ў гісторыю паўстання Кастуся Каліноўскага як адна з самых вялікіх. Тады тут загінула і было паранена блізу 50 паўстанцаў, а расейцы згубілі ўдвара болей жаўнеру. Напярэдадні гэтай падзеі ў навакольных лясах сышлося немалое паўстанцаў войска, якое складалася са Слонімскага, Гарадзенскага, Наваградзкага і Пружанскага атрадаў, агулам блізу 800 чалавек. 20 траўня паўстанці лагер інспектаваў сам Каліноўскі. Нягледзячы на тое, што ў расейцаў была значная перавага ў колькасці і ў зброе, яны былі разбіты і змушаны адступіць. Наступнай раніцай на дапамогу расейскому палку былі пасланыя з Нясвіжа яшчэ дзве роты, але паўстанцы сышлі ў лясы, забраўшы сваіх параненых і забітых таварышаў...

Паўстанне 1863 года было наогул ненешматлікім у гісторыі XIX стагоддзя прыкладам, калі, па-сучасці, купка ўзброеных людзей, абараняючыя сваю чалавечую і нацыянальную гонарсць, паўстала супраць велізарнай імперіі. У 1930-р. на месцы боя пад Мілавідамі была паставлена мемарыяльная капліца, што стаіць там і цяпер. Напэўна сёння там будуць пакладзеныя жывыя кветкі. Вечная памяць героям!

27 ТРАУНЯ

27 траўня 1900-г. у вёсцы Макашы, што раскінулася над ракой Вушой, непадалёк ад чыгуначнай станцыі Гарадзя, нарадзіўся Уладзімір Жылка, выдатны беларускі паэт.

У Менску працаў літусупрацоўнікам у «Звяздзе», выкладчыкам у музычным тэхнікуме. Пры газете, дзякуючы Жылку, пачынаючы гуртавацца маладыя пісменнікі, перыядычна з'яўляеца літаратурная старонка. На Белдзяржкіно паэт перакладае фільмы на беларускую мову.

У Жылку арыштавалі 18 ліпеня 1930-г. «н адмовіўся падпісаць акт абвінавачвання аб сваёй прыналежнасці да Саюза вызвалення Беларусі. Пасля медычнага агляду чэкістам стала зразумела – у турэмных умовах ён можа не дажыць да абавязчэння прысуду. Праз месяц пасля арышту Жылку вызываюць з-пад варты, але не надоўга. 10 сакавіка 1931-г. яму абыяцілі судовы вырак – пяць гадоў высылкі ў горад Уржум Кіраўскай вобласці. Адсюль ён ужо не вярнуўся. 1 сакавіка 1933-г. паэт памёр. Памятаце ягона радкі:

Калі сябры нас губяць згубаю
І ворагі прароцаў скон
Тады к Табе, о Вільня любая,
прыводзяще згадкі у палон...

Падхапіўшы Луцкевічаву метафору пра Вільню як Меку, а Менск, як Медыну, Жылка гукай да паходы. У гэтай метафоры ёсьць яшчэ адзін неабходны персанаж — постаць Прарока. Яго прагна імкніцца разгледзець паэт:

«Міх тых, хто ўцяклі да Медыны,
Ці бачыш, ці бачыш яго?»

Прарок не прыйшоў. Але паэтава прароцтва, як і прароцтва Луцкевіча, засталося. За тыя гады, што прамінулі, нішто не замяніла беларусаў Вільні. І нішто не адменіць тых прароцтваў.

Гістарычны сектар

В СОВЕТСКОМ СОЮЗЕ СЕКСА НЕ БЫЛО. ИЗВЕСТНЫЙ ПОСТУЛАТ.
В ТО ЖЕ ВРЕМЯ СЕКС, КАК ИЗВЕСТНО, В ПИРАМИДЕ ЧЕЛОВЕЧЕСКИХ ПОТРЕБНОСТЕЙ СТОИТ НА 3-М МЕСТЕ – ПОСЛЕ ПИТЬЯ И ЕДЫ. БЕЛАРУСИ, ПОКА, ТОЖЕ ДАЛЕКО ДО ГОЛЛАНДИИ С ЕЁ КВАРТАЛАМИ КРАСНЫХ ФОНАРЕЙ. ЗАТО У НАС УЖЕ (ИЛИ ЕЩЁ) ЕСТЬ ИНТЕРНЕТ, ГДЕ КАЖДЫЙ МОЖЕТ УДОВЛЕТВОРИТЬ СВОИ ЖЕЛАНИЯ ПО ПОЛНОЙ ПРОГРАММЕ. И СЕКСУАЛЬНЫЕ В ТОМ ЧИСЛЕ.

Скучная у нас газета. Вроде пишем о жизни, а говорят – политика. О притеснении белорусского языка – опять политика. Даже анекдоты – и те политические. И читатели просят: побольше о жизни молодёжи. С такими мыслями я пришёл к главному редактору за темой статьи в очередной номер. Он думал недолго: задание редакции – секс в интернете. И о молодёжи, и никто не подкопается: никакой политики.

ТЕБЯ НИКТО НЕ ВИДИТ...

Захожу на сайт: www.love.date.by. Это самое популярное в Беларуси место интернет-знакомств. И, как следствие, самое посещаемое. Достаточно сказать, что анкет на нём больше миллиона, а если вы введёте в поиск параметры "парень ищет девушку 18-28 лет из Бреста" то в результате получите 679 потенциальных подруг.

Первым делом, чтобы приступить к знакомствам, необходимо заполнить собственную анкету. Просмотрев пару-тройку примеров и помня о задании, пишу: Познакомлюсь: с девушкой в возрасте 21-30 лет для тёплых, но нечастых встреч. Указываю цели знакомства: дружба и общение, регулярный секс вдвоем. А чтобы развеять последние сомнения о характере и глубине своих намерений в графе "Семейный статус" указываю: "Женат, живём вместе". Возраст, рост, вес, интересы, сексуальные предпочтения. Полчаса – и анкета готова.

Через несколько дней на моё приглашение к общению откликнулось более 40 брестчанок. Большинство, около 25 анкет, как и следовало ожидать, замужние дамы от 25 до 35, которым хочется приключений, острых ощущений, разнообразия и т.п. Несколько примеров:

Анна, 26 лет.

Познакомлюсь: с Парнем, с Девушкой, с Парой М+Ж или с Парой Ж+Ж в возрасте 18-35 лет. **Цель знакомства:** Регулярный секс вдвоем, Секс на один-два раза, Групповой секс, Виртуальный секс. **Семейный статус:** Замужем, живем вместе. **Жизненные приоритеты:** Максимум секса.

Марина, 28 лет.

Познакомлюсь: с Парнем в возрасте 26-30 лет. **Кого я хочу найти:** кто воплотит мои фантазии в реальность. **Цель знакомства:** Регулярный секс вдвоем, Секс на один-два раза. **Семейный статус:** Замужем, живем вместе. **В сексе я люблю:** куннилингус даю, минет беру, римминг, фистинг партнеру анал (обожаю).

Таня, 31 год.

Цель знакомства: Регулярный секс вдвоем, Групповой секс, совместное времяпровождение с мужчиной, предпочитающим пассивную роль в сексе (BDSM). **Семейный статус:** Замужем, живем вместе. **В сексе я люблю:** чувственность и страсть на первом месте, и лишь потом физические ощущения.

Отмечу сразу, что эта категория не являлась предметом нашего расследования. Их можно понять. Как в старой шутке: "Семья заменяет тебе всё. Поэтому, прежде чем жениться, подумай, что

тят постоянных и близких отношений, забывая зачастую, что построить своё счастье на обломках чужого невозможно. Их тоже можно понять.

Но были и другие. Те, кто и являлся объектом моих поисков. Молодые (19-23 года), незамужние, без детей, которые ищут "секс и только секс". Примеров больше чем достаточно:

Любовь, 21 год.

Познакомлюсь: с Парнем в возрасте 21-35 лет. **Цель знакомства:** Любовь, отношения, Регулярный секс вдвоем. Секс на один-два раза. **Виртуальный на данный момент утомил – убираем. Групповуха не приносит духовного удовлетворения – отказываемся.** **Семейный статус:** Не замужем. **Профession:** Программист-ка Я. **Как часто хотел бы заниматься сексом:** Хотя бы раз в день.

Ольга, 20 лет.

Обо мне: Милашка! **Познакомлюсь:** с Парнем, с Девушкой или с Парой Ж+Ж в возрасте 18-30 лет. **Цель знакомства:** Дружба и общение, Переписка, Регулярный секс вдвоем, Секс на один-два раза, Групповой секс. **Семейный статус:** Не замужем. **Жизненные приоритеты:** Максимум секса. **Занятия спортом:** секс :). **В сексе я люблю:** оргазм!

Согласитесь, простому человеку довольно сложно понять психологию таких девушек, если только это не "прикол" или шутка. Всегда и во все времена в христианском мире существовал стереотип, предполагающий, что женщина расположена исключительно к постоянным и надёжным отношениям, которые основываются не только и не столько на сексе как физиологическом процессе, сколько на чувствах, эмоциях, духовной

близости – на всём том, что принято называть любовью.

Что ищут и что находят такие милашки в киберпространстве родного города?

ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ?

В поисках ответа на этот вопрос я решил встретиться с "милашкой" Ольгой (назовём её так). Переписка с ней была недолгой и скучной: а о чём говорить, если нас не интересует ничего, кроме секса (естественно, о моём редакционном задании Ольга не знала). Обменялись фотографиями. С экрана монитора на меня смотрела привлекательная и действительно миловидная блондинка с озорным блеском в глазах.

Через 4 дня мы назначили свидание. К этому моменту я уже знал, что она – студентка БрГУ, поэтому предложил встретиться после пар возле бара "У Василя" и на первый раз погулять по парку. Моё предложение было встречено настороженно: я совершенно забыл, что рядом с баром находится гораздо менее приятное учреждение – Комитет по борьбе с организованной преступностью. Следующий её вопрос был: "Где ты работешь?". Но, поскольку газету "Дзедзіц" она читала, свидание было назначено.

И вот в три часа дня мне навстречу идёт симпатичная девушка, которая прячет свои светящиеся глаза за солнцезащитными очками. Высокая, стройная и грациозная, минимум косметики с максимальным эффектом – от такой на улице непросто отвести взгляд (ну, вы понимаете!).

Идём к парку, говорим ни о чём. Переглядываемся, присматриваемся. На первый взгляд – обычная девушка, даже слегка застенчивая. Знакомимся. О сексе – ни слова. Когда входим в парк, признаюсь, что имею корыстную цель – хочу взять интервью. Ольга согласилась не сразу – за уговорами мы дошли до озера. Удобно устроились на нагретой солнцем лавочке, и я достал диктофон.

СЕКС – ЭТО РАЗВЛЕЧЕНИЕ

Оля, как давно ты ищешь знакомства через интернет?

– 4 месяца. Раньше у меня была другая анкета – обычная и скучная. А потом я решила развлечься и составила новую.

– Может быть твоя анкета – это профессиональный интерес. Как будущего психолога, для курсовой, например? (Ольга учится на психолого-педагогическом)

– Нет. Изначально это было как развлечение, потому что было скучно. Даже не собираясь ни с кем встречаться. Ну а потом была масса предложений, было интересно что-то такое написать и посмотреть, как реагировать будут, что за люди мне пишут.

– Для тебя основная цель знакомства – секс, деньги?

– Не только секс. И вообще не деньги. Ну, может быть общение какое-то. Общение в реальности предполагает откровенность, искренность. А когда сидишь за клавиатурой – тебя никто не

СЕКС ГОРОДЕ

видит. И в анкете можно написать что угодно.

— На мой взгляд, как раз наоборот. Когда ты не знаком с человеком, то можно гораздо более искренне высказывать свои мысли, чувства, эмоции. Может быть то, что ты написала в анкете, это и есть ты настоящая, не ограниченная условностями реального мира?

— (смеётся) Не знаю. Нет. Я бы не сказала, что это так.

— Ну, хорошо. Много ли предложений было к знакомству?

— Огромное количество. Было больше 200 просмотров за день моей анкеты и больше 100 писем в день. Но не только из Бреста.

— И какие были предложения?

— Секс, интим. Спрашивали, сколько стоит. Открывавшь письмо, а там вопрос: сколько стоит? В основном — секс. Много было предложений работы за рубежом — сам понимаешь какой. Один парень долго со мной переписывался, предлагал деньги, а потом признался, что он из органов. Оказывается, есть служба, которая ищет секс-предложения, как они говорят, "интим за деньги". Поэтому я и спросила, где ты работаешь. Дружбу и любовь никто не предлагал.

— Ну, с такой анкетой это не удивительно. С кем-нибудь встречалась?

— Да, встречалась. Но ничего интересного не было.

— А по какому принципу ты выбирала с кем встречаться из этих сотен предложений?

— Один парень заинтересовал меня внешне. Он такой интересный ход сделал: он написал, что не сможет бывать в интернете, попросил оставить ему свой номер телефона, мол, я тебе позвоню, если что. Я ему оставила телефон и он сразу же позвонил. Причём он сейчас постоянно в интернете висит, я вижу его. А второй, не знаю — так, просто так.

— А какая технология, процедура знакомства?

— Сначала общаемся на сайте, обмениваемся фотками, а потом назначаем встречу. Правда, иногда фотками не обмениваемся. Однажды встречались просто, как фейс-контроль: понравимся — не понравимся.

— До секса, конечно, не доходило?

— (смеётся) Ну почему?

— Ага. Ясно. На один-два раза?

— Может и больше. С одним человеком мы периодически встречаемся. Довольно-таки часто.

— Кто эти люди, с твоей точки зрения? Им чего-то не хватает, они ищут секса от встречи с тобой, или чего-то ещё?

— Думаю, что да. Это очень разные люди. Масса женатых. Многие пишут, что разочаровались в семейной жизни. А некоторые ищут, как ты говоришь, на один-два раза.

— А с теми парнями, с которыми ты встречаешься, можно сказать, что получилось удачно?

— Да, и я осталась довольна, и они.

— А предложения от пар были? М+Ж, Ж+Ж, М+М?

— От одной пары было предложение, но я не захотела. М+Ж.

— А могла бы?

— Не знаю. Честно, не знаю.

— Почему ты ищешь знакомства через интернет? Ведь есть масса других способов, более простых, более быстрого контакта.

— Просто этот способ необычен. Ново. Новые ощущения.

— Наверное, у тебя недавно компьютер?

— Уже почти год. Но знакомствами стала заниматься недавно. Подруга из Минска нашла этот сайт, загорелась и меня стала агитировать.

— Как ты думаешь, много девушек, которые хотят секса на один-два раза?

— Я думаю, что на самом деле много, просто не каждый тебе признается в этом.

— А что их привлекает в таких непостоянных отношениях?

— Не знаю, как девушек, а один молодой человек мне сказал, что его привлекает новизна партнёра. Ему интересно всё время с новой партнёршей.

— Ну, с парнями, ты меня извини, всё ясно. Богатый жизненный опыт и т.д. А вот что привлекает девушек? Ведь не секрет, что существует стереотип, будто девушки — сторонницы постоянных и стабильных отношений. А с твоими словами получается, что им нравится "на один-два раза" и всё — разбежались.

— Ты сама хотела бы познакомиться с человеком, которого привлекал бы в тебе не только секс?

— Да, конечно. Хотелось бы завести более постоянные, надёжные отношения.

— Как ты можешь оценить людей, которые таким образом ищут приключений?

— Вполне адекватные люди, которые понимают, что они делают. Не то, чтобы у них были какие-то отклонения — нормальные люди. Может, что-то у них не сложилось, что-то не удалось. Пытаются таким образом найти себя. Люди развлекаются по-разному: кто-то катается на лыжах, кто-то ездит на курорты, а кто-то ищет знакомства в интернете. Думаю, что для людей это в первую очередь развлечение.

— Секс сам по себе, без любви, без чувств, без привязанности, без дружбы — это хорошо?

— (задумалась надолго) Ну, когда с чувствами, тогда лучше.

— А без чувств? Если говорить просто, это "в кайф"?

— Думаю, что да.

— Последний вопрос — немножко личный. Просто интересно, чем моя анкета, или чем я лично тебя заинтересовала? Почему ты встретилась именно со мной?

— Было интересно, чего ищут женатые люди. Просто до этого я встречалась с неженатыми мужчинами.

— Но ты предполагала, что между нами могут возникнуть какие-то отношения, я имею в виду секс?

— Да, конечно, предполагала. Точно не предполагала, что у меня будут брать интервью.

— Спасибо за интересный рассказ.

Где и чем закончилась наша встреча — пусть останется тайной.

Цель этой статьи — рассказать об одной из возможностей, которую предоставляет интернет. Оставим за читателями «Дзедзіча» право оценить полученную информацию и сделать выводы о развлечениях брестской молодёжи.

Отметим только, что в Беларуси, в отличие от СССР, секс всё-таки есть. И это "в кайф".

Сергей БАЮРА

— А в реальной жизни ты же тоже заводишь знакомства?

— Да. Но, просто хотелось каких-то новых ощущений, впечатлений.

— Как ты думаешь, почему люди ищут секса именно в интернете?

— Это для меня тоже загадка. Почему в реальной жизни нельзя найти пару? Не знаю, наверное, так проще. Когда можешь предложить что угодно и получить конкретный ответ. А в реальной жизни не всегда же тебе ответят честно: "Ну, может быть..., не знаю..., подумаю...". А тут всё конкретно. Тебя никто не видит, никто не знает.

— Может ли, с твоей точки зрения, любая, абсолютно любая девушка найти через интернет реального партнёра для секса?

— Да.

— А парень?

— Думаю, что да, любой.

— А что реальнее найти: секс на один-два раза, или постоянного партнёра?

— На один-два раза.

— Правда? В Бресте?

— Да (смеётся).

АЎТАСТОПАМ У КРАКАЎ

НА ПАЧАТКУ ДРУГОГА КУРСА МЯНЕ АПАНАВАЛА ЖАДАННЕ З'ЕЗДЗІЦЬ КУДЫ-НЕБУДЗЬ АЎТАСТОПАМ ЗА МЯЖУ. ЛЕТА БЫЛО ПРАВЕДЗЕНА БЯЗМЭТАВА, И ТАМУ Я ВЫРАШЫУ ПАЕХАЦЬ У ПОЛЬШЧУ.

(Заканчэнне. Пачатак падарожжа – у мінульм нумары «Дзедзіча»)

2 ЧАСТКА

A вось і сам Krakau: ужо ходзяць першыя трамваі, горад пакрыху прачынаеца. Раз вітаўшыся з кіроўцам, выйша з машины і цяпер я адзін, у чужой краіне, у абсалютна незнаёмым мне горадзе!

Я рушыў у кірунку цэнтра, спрабуючы знайсці жыллё на ноц і краму, дзе можна падслікавацца. Аднак было вельмі рана і нічога не працавала. Распытаўшы нейкага валацугу, я даведаўся, што пераначаваць танна можна ў студэнцкім інтэрнаце (ён нават намаляваў мне план). Але спачатку я націраваўся ў цэнтр, паглядзеў на помнік, прысвячены Грунвальдской бітве, старыя касцёлы і будынкі.

Пачаўся дожд, які вымусіў мяне ісці ў студэнцкі горадок, каб знайсці начлег. Інтэрнаты было трох. У першых двух месцай не было, а ў трэцім я вырашыў нічога не пытаць і з каменнымі тварамі пакроўчымі міма вахты. Узняўшыся на другі паверх, я зайшоў на кухню, згатаўшы сабе "Ралтону" у кубку, зрабіў

і адразу ж запрасіла мяне на экспкурсію па горадзе.

Krakau спраўдзіў усе мае чаканні – больш прыгожага горада я яшчэ не бачыў. Старая частка Krakau – гэта музей пад адкрытым небам. Першнаперш, мы зайдлі ў Ягелонскі юніверсітэт, адзін з самых знакамітых у Еўропе. Прагуляліся ў бок

рынку, дзе паркуюцца дальнабойшчыкі. І на сямай справе, прайшоўшы з паўкіламетры, убачыўшы шмат машын з нашымі нумарамі. У адну з іх акурат сядзіўся кіроўца. На просьбу падкінуць мяне да Берасця ён здіўлены паглядзеў на мяне і спытаў: "А ты не бандыт?"

Прышлося нават паказаць свой студэнцкі билет, каб ён паверыў. Ужо ў дарозе ён мне паведаміў, што ў Грудыцы шмат рэкеціраў-беларусаў, якія сваіх жа і рабуюць, таму ён так падазронна да мяне паставіўся.

Ужо сцямнела, калі мы пад'ехалі да таго месца, дзе фуры збочваюць з

Кракаў. Сукеніці.

рынкавай плошчы, дзе ў цэнтры размешчаны гандлёвые рады – Сукеніці – помнік архітэктуры эпохи Рэнесансу. Тут жа, на плошчы, размешчаны помнік Адаму Міцкевічу – нашаму славутому земляку. Ну і самае галоўнае – гэта Мар'яцкі касцёл (готыка), большая частка якога ўнутры перагороджана для турыстаў, а для вернікаў пакінулі дзесяць лавак. Касцёл знакаміты перш за ўсё сваім алтаром, выкананым з лілы майстрам Вітам Ствошам. А ўговуле ў Krakau налічваецца звыш двух соцен касцёлаў.

На жаль, экспкурсія не была працяглай, таму як Уршуля сябе дранна адчувала, а на вуліцы было сцідзёна. Мы накіраваліся ў інтэрнат. Там мы звязлі гутарку пра студэнцкае жыццё. Дзяйчаты вучыліся ў сельскагаспадарчай акадэміі на спецыяльнасці "плладаводства" і, гледзячы на тое, колькі часу яны прысвячалі вучобе, можна было сказаць з упэўненасцю, што вучыцца ім цяжка. Як я даведаўся з размовы з Уршуляй – дадому на наступныя святыя яна зібралася з сябрамі ехаць аўтостопам, бо грошай на дарогу не было.

Больш за тое, калі я прапанаваў ёй свае запасы круп, якія я браў на ўсялякі выпадак у дарогу, Уршуля ўзяла іх з вялікай удзячнасцю. Канешне, гэта асобыя выпадак, але я не ўяўляю сабе, што нашы дзяйчаты з інтэрната ўзялі бу якога-небудзь украінскага падарожніка кавалак сала. Пераначаваў я на падлозе, на сваім турыстычным дыване. Прачнушы ўсем гадзін раніцы, а дзяйчаты ўжо вучыліся, нягледзячы на выходны дзень. Папіўшы гарбаты і аблімяніўшыся адрасамі з маймі новымі сябродкамі, я рвануў у дарогу.

Першую машыну – "Фальксваген-Бора" – я спыніў праз гадзіну. За стырном сядзеў немец, які меў тут свой бізнес. Улічаваючы, што ён кепска ведаў польскую мову, а я немецкую ўвогуле не ведаў, то прыйшлося размаўляць па-ангельску. Выйшла не вельмі, але, калі немец даведаўся, што я з Беларусі, то ён ледзьзье не выпусціў ад здзіўлення стырно, але знайшоў у сябе сілы спытаць, як нам жывеца з нашым презідэнтам...

З немцам я даехаў да горада Кельцэ. Далей мяне ўзяў на борт свайго аўтамабіля звычайны студэнт, які ехаў да сваякоў у Гданьск. З яго слоў я даведаўся, што ўвогуле браца аўтостопшчыкаў у Польшчы баяцца, а ён узяў таму, што сам раней падарожнічай аўтостопам і ведае, як кепска стаяць, калі нікто цябе не бярэ.

А вось і мястэчка Груец, тут я і сышоў. Праз мястэчка праходзіць аўтадарога шаша вакол Варшавы на Берасце. Я стаяў ужо дзесяць з гадзіні, калі ідучыя міма жанчыны, убачыўшы на аркушы надпіс "Берасце", парайлі мне прайсці далей, да

гарбаты і, такім чынам, крыху падслікаваўся. Пасля пачаў знаёміцца са студэнтамі. Распавядаў пра сябе, што з'яўляўся беларускім студэнтам і адчываў патрэбу ў начлезе. Дзесяць спроба пятая аказалаася пасляховая – дзяйчына Уршуля, даведаўшыся, што я – беларус, ледзь не ўскрыкнула ад здзіўлення. Аказалаася, што яна родам з Беласто-ка, таму добра ведае нашых людзей і нават з'яўляецца прыхільніцай N.R.M. Такім чынам, праблема з начлегам адпала аўтаматычна. Уршуля пазнаёміла мяне са сваёй суседкай па пакой Марыяй,

шашы ў бок Кукурыкаў. У іх там свая мытня, ну а мне трэба яшчэ пераадолець дзесяць кіламетраў. Але як? На шчасце, недалёка быў ліхтар, пад святлом якога я і спыніўся. Стаяў хвілін пяць, пакуль не застопіў машыну з маладымі хлопцамі, якія вельмі здзіўліліся даведаўшыся, што я еду з Krakau. Можа таму і падвезді мяне да самай мытні, хоць ехалі яны не ў тым накірунку. Ну а тут праблем з машынай не было, мяжу пераехаў і ўжо праз гадзіну быў у інтэрнате. Толькі ў пакой, калі паглядзеў на мату, зразумеў, колькі цікавага я пабачыў за дзве салікі сутак, праехаўшы больш за тысічу кіламетраў і затраціўшы на ўсё дзесяць кіламетраў.

Андрэй КІСЛЯКОЎ

P.S. Напрыканцы некалікі парадаў тым, хто жадае падарожніца аўтостопам:

– трэба мець добры вонкавы выгляд, не падарожніца ў бруднай вопратцы. Не трэба коратка паstryгачца і быць непаголеным, бо гэта адштурхне кіроўцу падвезді вас;

– аптымальная колькасць аўтостопшчыкаў – 2-3 чалавекі. Калі болей, то трэба разбіцца на пары. Дзіўчыны падарожніца адным не раю;

– напішыце на картоне назыв горада, куды вы накіруваецеся, так ехаць значна прасцей;

– аўтостоп сам па сабе прадугледжвае падарожжа без грошей. Звычайна так і здараеца, бо многія кіроўцы нават рады знайсці сабе спадарожнікаў, з якімі можна было бы пагутарыць. Таму не маўчице, а расскажыце што-небудзь цікавае;

– калі вы ўсур'ёз марыце падарожніца аўтостопам, прапаную вашай узве наступныя крніцы інфармацыі на гэтую тэму:

1. Шанін В.А. "Школа автостопа, или какой русский не любит быстрой езды".

2. Кротаў Антон "Практика вольных путешествий" (Кнігі ёсць ў абласной бібліятэцы).

3. www.trassa.travel.ru

Жадаючым атрымаць больш грунтоўную інфармацыю пра аўтостоп раю звяртатца ў рэдакцыю "Дзедзіча".

АДУКАЦЫЯ ЦІ БІЗНЕС?

ПРАЦЯГВАЕЦЦА РЭФОРМА ВЫШЭЙШАЙ АДУКАЦЫІ

ДОЛЯ ПЛАТНІКАЎ ВЫРАСЛА ДА 52%, БЯСПЛАТНЫЯ ПАСЛУГИ ПЕРАТВАРАЮЦЦА Ў ПЛАТНЫЯ, ПАВЫШАЮЦЦА ЦЭНЫ НА НАВУЧАНННЕ. АДВЫАЕЦЦА ІМКЛІВАЯ КАМЕРЦЫЛІЗАЦЫЯ АДУКАЦЫІ. ТАКІ КІРУНАК РЭФОРМЫ ЗАДАВАЛЬНЯЕ КІРАЎНІЦТВА КРАІНЫ, А З ДРУГОГА БОКУ - АДМІНІСТРАЦЫІ ВНУ, ЯКІЯ АТРЫМЛІВАЮЦЬ ПРАВА ЗАРАБЛЯЦЬ. АДНАК ЁН СУПЯРЭЧЫЦ ІНТАРЭСАМ СТУДЕНТАУ І ДОЎГАТЭРМІНОВЫМ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ ІНТАРЭСАМ.

Як вядома, рэформа вышэйшай адукацыі павінна закрануць праблемы пераходу да дзвюхступенчатай сістэмы адукацыі, а таксама магчымасці скарачэння тэрмінаў навучання ў шэрагу ВНУ на асобных спецыяльнасцях і ажыццяўвіць аптымізацыю навучальных праграм.

Скарачыць тэрміны атрымання вышэйшай адукацыі – значыць ахвяраваць яе якасцю. Аднак такое скарачэнне найлепшым чынам адпавядае галоўнай мэце рэформы – скарачыць аб'ёмы бюджэтнага фінансавання ў сферы адукацыі шляхам скарачэння тэрмінаў навучання і праз наданне большай эканамічнай самастойнасці ВНУ.

Сутнасць увядзення дзвюхступенчатай сістэмы ў тым, што яна выдатна дазваляе "еканоміць дзяржаўную сродкі", бо прадугледжвае падзел вышэйшай адукацыі на масавую (першая ступень) і элітную (другая ступень), пры гэтым навучанне на другой ступені будзе з большага платным, а колькасць навучэнцаў складзе 30% ад ліку выпускнікоў першай ступені.

Тое, як падзел на вышэйшую адукацыю першага і другога гатунку адбываецца на якасці адукацыі, можна прасачыць на прыкладзе БДУ, дзе на старэйшых курсах працягваеца эксперымент з увядзеннем ступеня ба-калаўра, дыпламаванага спецыяліста і магістра. Ажыццяўленне падрыхтоўкі на бакалаўра за чатыры гады стала магчымым за кошт скарачэння аб'ёму наўчальных праграм, скавання шматлікіх спецкурсаў, павелічэння колькасці матэрыяля, які па-кідаюць на "самастойнае вывучэнне". Запоуніць усе прагалы, якія застаюцца ў выніку такой пашепшлівай нізкаякасной падрыхтоўкі, нібы прызначана магістратура, куды трапляюць адзінкі.

МЕНШ, ЧЫМ У ГВІНЕІ

Прэзідэнт заявіў: "Аб'ём фінансавання вышэйшай школы не зменышыца, а зэканомленыя сродкі можна будзе накіраваць на матэрыяльную падтрымку выкладчыцкага саставу, будоўлю і рамонт інтэрнатаў, набыццё абсталівання". Аднак статыстыка сведчыць пра адваротнае: бюджэтныя выдаткі на адукацыю штогод змяншаюцца – летасць у параўнанні з 2003г. яны скарачліся амаль удвая (у 2003г. – 6,1%, а ў 2004г. – толькі 3,7% ад бюджету краіны). Дарэчы, доля бюджэту, што выдатковоўваецца на адукацыю, у Беларусі сёння ніжэйшая, чым у тых краінах, як Гвінея-Бісау (4,8%) ці Ярданія (5%). У Гішпаніі гэтая лічба складае 11,3%, а ў Нарвегіі – 15,6%.

У нашай сітуацыі скарачыць выдаткі на адукацыю – значыць пазбаўляць краіну будучыні. Вынікі злачыннага грэбавання вышэйшай адукацыяй мы ўбачым гадоў праз 15-20, калі нястачу высокакваліфікованых спецыялістаў, жыццёва неабходных дзеля пераадолення бясконцага адставання ад краін, якія сёння выдатковоўваюць на адукацыю значна большыя сродкі, ужо немагчыма будзе кампенсаваць за кошт старых рэзерваў.

Сёння ж, ва ўмовах скарачэння дзяржаўнага фінансавання, адміністрацыі ВНУ вымушаны эканоміць на якасці адукацыі і шукаць іншыя крыніцы сродкаў, г.зн. перакладваць выдаткі на студэн-

тай і бацькоў. Уласна адукацыйная дзейнасць у ВНУ, якія ўсё больш нагадваюць камерцыйныя установы, адыходзіць на другі план, а студэнтаў пачынаюць разглядаць як дойных кароў.

Павелічэнне колькасці платнікаў (сёлета іх было 52%), скарачэнне набору на бюджетныя месцы пры росце агульнай колькасці студэнтаў, ператварэнне калісці бясплатных паслуг у платныя, павышэнне коштава за навучанне – усе гэтыя працэсы сведчыць пра тое, што ў краіне адбываецца імклівая камерцыйлізация адукацыі, якая з'яўляецца вынікам скарачэння фінансавання. Яна ў першую чаргу адбываецца на прадстаўніках незаможных груп насельніцтва, для якіх цяжар платнай

адукацыі непасыльны. Кірунак, у якім ажыццяўляецца рэформа, задаўльняе, з аднаго боку, дзяржапарат, які дамагаеца магчымасці скарачыць выдаткі на адукацыю, а з другога – адміністрацыі ВНУ, якія ўзамен атрымліваюць эканамічную самастойнасць і права зарабляць гроши на студэнтах, спасылаючыся на неабходнасць пераводу вышэйшай адукацыі на рыначную рэйкі. Аднак ён супярэчыць інтарэсам звычайных студэнтаў і выкладчыкаў.

МАСНАЯ ДЫСКРЫМІНАЦЫЯ ПАД ПАПУЛІСЦКІ ШУМОК

Як зафіксавана ў артыкуле 13 Канвенцыі ААН аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах, вышэйшая адукацыя з'яўляецца правам чалавека і павінна быць даступнай для кожнага, каму яна патрэбна. Увядзенне платы за навучанне – гэта замацаванне маёмынай дыскримінацыі. Так, паводле меркавання ESIB, еўрапейскага аўяднання 48 нацыянальных студэнцікіх прафсаюзаў, "у краіне, дзе ўводзіцца плата за навучанне, абмажоўваецца доступ да вышэйшай адукацыі для людзей з нізкім сацыяльна-екана-

мічным падмуркам і тых, хто традыцыйна знаходзіцца па-за вышэйшай адукацыяй".

Яшчэ не вядома, ці дазволіць увядзенне дзвюхступенчатай сістэмы адукацыі ўайсці ў агульнаеўрапейскую адукацыйную прастору, але тое, што ў цяперашнім выглядзе яна дазваляе значна скарачыць дзяржаўную выдаткі на адукацыю за кошт скарачэння тэрмінаў навучання і камерцыйлізациі магістратуры, зразумела ўжо сёння.

Звольненне выкладчыкаў і скарачэнне шматлікіх дысцыплін ды навучальных курсаў таксама з'яўляецца вынікам змяншэння дзяржаўнага фінансавання ВНУ. Такім чынам, бягучая рэформа не толькі спрыяе камерцыялізаціі адукацыі, але інесумяшчальная з правам агульнастульнай і якасцю адукацыю.

Між тым тыя бюджетныя гроши, якія дзяржава выдатковоўвае на сацыяльную сферу, у тым ліку на адукацыю, складаюцца з падаткаў грамадзян. Увядзенне платы за адукацыю значыць, што грамадзяне вымушаны плаціць за права на вучобу двойчы.

Спецыялісты, якія распрацоўваюць рэформу вышэйшай адукацыі, лічаць, што не варта спыняцца на дасягнутым скарачэнні фінансавання ў два разы. Толькі застаецца незразумелым, чым абумойлена гэткая патрэба эканоміць сродкі на вышэйшай адукацыі, якая, як вядома, з'яўляецца перадумовай развіцця і дабрабыту не толькі кожнай асобы, але і ўсяго грамадства ў краіне, што з году ў год выхваляеца «беспрэцэдэнтным і стабільным эканамічным ростам».

Падрыхтаваў Віталь КОЎШ па матэрыялах газеты «НАША НІВА»

Скарачаць выдаткі на адукацыю – значыць пазбаўляць краіну будучыні. Вынікі злачыннага грэбавання вышэйшай адукацыяй мы ўбачым гадоў праз 15-20...

У НОВЫМ "ARCHE"

№2 (2005г.)

Пётра РУДКОЎСКІ "Жыццё і смерць прэзідэнта";

Андрэас КАПЭЛЕР, Аляксей БАЦЮКОЎ "Двухсэнсоўнасці гісторыі";

Леанід ГАЛУБОВІЧ

пра драбленне беларушчыны ўладай;

Алег ЛАТЫШОНАК "Мне падабаецца толькі опера";

Петэр СЛОТЭРДАЙК "Франкфурцкія лекцыі";

Дзмітры ШЫРОКІ "СтагодЗьдзе спрэчак: да сістэмнасці ў беларускім правапісе";

А таксама Віталь СІЛІЦКІ пра беларускую рэвалюцыю.

Калі вы жадаеце набыць часопіс "ARCHE",

тэлефануйце: (0162) 23-68-02, (029) 724-21-16

(з 12-00 да 17-00).

Кошт 1 асобніка: 3000 руб.

- Спадар дырэктар! Я хацеў бы пайсці раней з працы на пахаванне сваёй цешчы.

- Я таксама...

***

- Учора новую дурасць паспрабаваў, "Ctrl+v" называеца...

- Ну і як?

- Устаўляе!

***

Новы тарыфны план "Бландзінка":

Усе "Пачакай, я не зразумела..." цяпер абсалютна бясплатна!

***

- Чаму ўсе бландзінкі адчыняюць ёгурты адразу ў магазіне?

- Таму, што на іх напісаны "адчыняць тут"!

***

Няўжо паміж словамі "светлая галава" і "бландзінка" такая вялікая розніца?

***

На вяселлі адзін з гасцей бярэ мікрофон і з добрым выглядам, прамяністым поглядам, з расстаноўкай:

- Шаноўныя! Дарагія госці! Прашу хвілінчуку ўтварыць!

Усе зачіхаюць, ён працягвае з усмешкай:

- Зараз. Я хачу. Каб нявеста. Пры ўсіх... са мной пераспала!

Завіслі паўзу. Усе афігелі. І павольна, з наўтрымі крыўёю вачымі, уздымаеца жаніх. Госць:

- Не-не, менавіта нявеста!

***

Ідзе вайна саветаў з фрыцамі. Устае чырвоны камандзір, крычыць:

- Наперад, за Радзіму!

Усе зрываюцца ў атаку. Фрыцы з таго боку фронта:

- Ну ўсё, уцякаць трэба.

Стары дасведчаны фрыц кажа:

- Ды пачакайце вы ўцякаць.

Дастае кулямёт - "тра-та-та-та".

Саветы паляглі. Праходзіць хвілін пяць, камандзір ізноў устае:

- За Сталіна! Ураaaaa!!!

Усе зноў у атаку. Немцы: - Уцякаць трэба.

Стары фрыц: - Ды пачакайце - "тра-та-та-та".

Саветы зноў паляглі. Праходзіць яшчэ крыху часу. Устае камандзір:

- За Леніна, наперад!

Зноў атака. Моладзь нямецкая ізноў у паніку.

Стары фрыц ізноў за сваё. Саветы паляглі.

Праз 5 хвілін устае чырвоны камандзір.

Твар у гразі, увесеь будны, і кажа:

- Блін, дык я не зразумеў!

Фрыц стары: - А вось зараз трэба ўцякаць.

***

Дачка падбягае да бацькі:

- Тата! Тата! Што ты нам з мамай падаруеш на 8 Сакавіка?

- Лінейку.

- А навошта нам лінейка!?

- А каб хрен мераць, які вы мне з мамай падаравалі на 23 Лютага!

Сціплая дзяўчына прыемнай зневажнасці, Страпец, пазнаёміца з сімпатычным, добрым і ласкавым маладым чалавекам ад 18 да 22 год для стварэння сям'і. Астатнія пры перапісцы. Пішыце на E-mail: intim_hard_sex_porno2005@mail.ru

***

Мядзведзь сабраўся залегчы ў спячку і папрасіў Зайца і Вожыка папільнаваць мяшок з гарбатай.

Мядзведзь заснуш, а Заяц з Вожыкам так гарбаты захапілі. Думаюць:

- Трошкі запарым... не заўважыць Мядзведзь. Так патроху ад гарбаты адна пацяруха засталася - скончылася. Вожык:

- Што ж мы скажам? Гарбаты не засталося. Заяц: - Добра, давай я сам усё скажу Мядзведзю, а ты вось так вочы выпулі і маўчи!

Прыходзіць Мядзведзь:

- Дзе мая гарбата?

Заяц: - Што выпуліўся, Калючы? Мішка пытае, дзе яго гарбата?

***

Комплекс Экзюперы: мы ў адказе за тых, каго своечасова не паслалі.

***

У Інтернэце з'яўвіўся карэйскі вірус. "н трапляе да вас у пошту і з'ядае сабаку.

***

Мужык тэлефануе ў агенцтва "Сэкс па тэлефоне". Млявы жаночы голас адказвае:

- Алё?

- Гэта "Сэкс па тэлефоне"?

- Не, вы не туды трапілі...

- Ооооооооо, я не туды траааапіў....

***

Вовачка пытае ў бацькі:

- Тата, а бывае так, што прэзерватывы ірвуцца?

- У люстэрка пагляді!

***

Аб'ява ў прыбіральні:

"Змываць абавязкова, незалежна ад паставленых мэтай і дасягнутых вынікаў".

***

- Якая розніца паміж грудзьмі белай жанчыны і грудзьмі чорнай?

- Грудзі белай можна ўбачыць ў часопісе "Плэйбой", а чорнай - у часопісе "Вакол свету".

***

Хлопчык падыходзіць да бацькі і пытае:

- Тата, а мы расейцы альбо габрэй?

- А табе навошта гэта ведаць?

- Ды ў нас у двары хлопчык веласіпед класны прадае. Вось я і думаю, мне патаргавацца і наўбыць ці стыбыць і паламаць?

***

- Васіль Іваныч, патлумач, што азначаюць колеры расейскага буржуйскага трыкалора?

- Глядзі, Пецька, пасярэдзіне рака Урал. На аднім беразе яны - белыя, а на другім мы - чырвоныя.

***

Дзяякуючы міжнароднаму турызму Калян цяпер ведае выраз "Чаму ў цябе такі маленькі чэлес?" на пятнаццаці мовах.

***

Усміхайцесь! Вы - у скрытай камеры!!!

***

Ты пакінь мяне, нуда мая нямая! (М. Багдановіч)

АДРАСЫЧАК

Лондан, вечар, Клуб Джэнтльменаў.

Сябры клуба ціха размаўляюць, павольна п'юць каняк і паліць цыгары. Ралтам заходзіць сціпла апрануты малады чалавек, які трymае ў руках віントоўку з аптычным прыцэлам. Публіка ажыўляеца.

- Малады чалавек, хто вы такі?

- Я снайпер, сэр.

- Снайпер?! - цікавіца адзін. - Дазвольце зірнуць цераз прыцэл? - Якраз наспраць клуба знаходзіцца вокны маёй кватэры.

- Так сэр, ніякіх проблем!

Мужык бярэ віントоўку і, прыціснуўшы вока да аптычнага прыцэла, пачынае разглядаць вокны сваёй кватэры:

- Таааак, вунь гасцёўні... дзіцячы пакой... мой кабінет... адпачывальня...

Але чорт пабяры, што гэта?! У адпачывальні нехта спіць з маёй жонкай!!!

Мужык звяртаеца да снайпера:

- Вы сёняння прымеце замовы?

- Так сэр!

- І які ў вас кошты?

- Стрэл - 1000 фунтаў сэр!

- Добра, тады прыміце замову на два стрэлы, зараз жа: першы - у галаву маёй жонкі, другі - паміж ногі гэтаму нягодніку!

- Як вы захочаце, сэр!

Снайпер падыходзіць да акна, і пачынае цэліцца. Праходзіць хвіліна, другая, пятая, дзесятая - стрэлаў няма.

- Чаму вы не страляеце?

- Сэр, я спрабую зэканоміць для вас 1000 фунтаў.

***

Асацыяцыя выкладчыкаў ВНУ дамаглася павелічэння заробку ў два разы: з гэтага часу студэнты здаюць сесію 4 разы на год.

***

Шыльда на веснічках:

"Груйце грамчэй - у двары глухі сабака!".

***

Мужык з глухой вёскі, дзе няма ні TV, ні радыё, прыезжаета ў Менск. Заходзіць у трамвай, а там - негр. Мужык крычыць:

- А-а-а! Малпа! Хапайце яе!

Мужык забіраюць у міліцыю. Міліцыянт:

- Як вам не сорамна! Негр - такі ж чалавек, праства з цёмным колерам скурсы.

Мужык:

- Ну разумееце, я ж не ведаў, я з вёскі, там у нас няма ні радыё, ні тэлебачання.

Міліцыянт:

- Добра, ідзі хачі б папрасі ў яго прарабачэння.

Мужык падыходзіць да негра:

- Прабачце, разумееце, я з глухой вёскі, у нас там ні радыё, ні тэлебачання... я не ведаў...

Негр:

- Нічога, прабачаю!

Мужык:

- Блін! Ды яна яшчэ і размаўляе!

***

Калі цешча тэлефануе і пытае як замяніць лямпачку ў ванне, правільны адказ павінен пачынацца словамі "Налейце поўную ванну вады..."

№3 ДЗЕДЗІЧ

ІНФОРМАЦЫЙНА-АНАЛІТИЧНЫ БЮЛЕТЕНЬ

травень 2005

ПРЫ ВІКАРЫСТАННІ МАТЕРЫЯЛАЎ БЮЛЕТЕНЯ
СПАСЫЛКІ НА КРЫНІЦУ АБАВЯЗКОВЫЯ

Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў і друкаваць артыкулы для далейшай падлемікі

Заснавальнік: Ініцыятыўная група моладзі
Распаўсюджваеца бясплатна на правах унутранага карыстання
Падпісаны ў друк: 30.04.2005 у 18⁰⁰
Наклад: 299 асобнікаў. Надрукавана на ксераксе.

Галоўны рэдактар: Дзмітрый Шыманскі.

Рэдакцыйная камелія: А. Лена, М. Ікола, Д. Змітрый, М. Арыя,

С. Яргей, С. Яржук, Ю. Рась.

Адказны сакратар: А. Нідрусь. **Вёрстка:** Б. Дэпеша

Кантактны тэлефон: (0162) 23-68-02, (029) 660-57-41, (029) 725-15-39
E-mail: dzedzich@dzedzich.org, інтэрнэт: www.dzedzich.org